

U C H W A Ł A Nr XV/89/04

Rady Gminy Gzy z dnia 30 lipca 2004 roku.

w sprawie: przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Gzy.

Na podstawie art. 7 ust. 1 oraz art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity; Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) **Rada Gminy Gzy** uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjąć „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Gzy” w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2

Plan, o którym mowa w § 1 stanowić będzie podstawę do ubiegania się o środki z funduszy strukturalnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Gzy
Cezary Wojciechowski

Załącznik do
Uchwały Nr XV/89/04
Rady Gminy Gzy
z dnia 30 lipca 2004 roku.

Plan rozwoju lokalnego gminy Gzy

Spis treści

.....	1
I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	3
2. Środowisko przyrodnicze.....	4
4. Zagospodarowanie przestrzenne	12
Komunikacja	13
Tabela Wykaz dróg gminnych Gzy.....	14
Długość w km.....	14
Suma.....	15
Komunikacja publiczna	15
Telekomunikacja.....	15
Elektroenergetyka.....	15
Gazownictwo.....	16
Ciepłownictwo.....	16
Zaopatrzenie w wodę.....	16
Gospodarka Ściekowa.....	17
Gospodarka odpadami komunalnymi.....	17
Własność nieruchomości.....	17
5. Gospodarka.....	20
6. Sfera społeczna.....	26
III. Realizacja zadań i projektów	27
1. Planowane projekty i zadania inwestycyjne w okresie 2004-2006.....	28
Planowane projekty i zadania inwestycyjne w okresie 2004-2006.....	28
Priorytet 3 – Rozwój lokalny.....	28
IV. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy.....	36
V. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.....	38
VI. Budżet gminy oraz Plan finansowy na lata 2004-2006	40
Wydatki na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2004 – 2006.....	44
VII. System wdrażania.....	52
VIII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	52
1. System monitorowania planu rozwoju lokalnego.....	53
2. Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego.....	53
3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.....	53
4. Public Relations planu.....	54

I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

Obszar: gmina Gzy

Czas realizacji: lata 2004-2013

II. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze objętym wdrażaniem planu.

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ.

Gmina Gzy zajmuje obszar 10.444ha. Graniczy z 6 gminami tj. Karniewo, Pułtusk, Winnica, Świercze, Sońsk i Gołymin-Ośrodek. Położona jest w powiecie pułtuskim, województwo mazowieckie. Rozciąga się z północy na południe na długości 13 km, ze wschodu na zachód na długości 15 km. Odległość do miasta Ciechanowa w linii prostej wynosi ok. 20 km. Siedzibą gminy jest centralnie położona miejscowość Gzy. Teren gminy zamieszkuje 4159 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 40 osób/km². Sieć osadniczą tworzy 36 jednostek, które należą do 35 sołectw. Przeciętni na jedną wieś przypada 116 osób, a na sołectwo 120 osób.

Gmina posiada korzystne połączenia komunikacyjne systemem dróg wojewódzkich nr 618 Gołymin-Pułtusk i nr 620 Nowe Miasto- Przewodowo-Parcele oraz systemem dróg powiatowych i gminnych. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w Ciechanowie i Nasielsku ok. 20 km w linii prostej. Podział administracyjny gminy wykazem liczby mieszkańców i liczby gospodarstw domowych przedstawiono w poniższej tabeli :

L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Liczba gospodarstw domowych
1	Begno	98	1235
2	Borza Strumiany	91	
3	Gotardy	209	
4	Grochy Imbrzyki	71	
5	Grochy Serwatki	86	
6	Gzy	221	
7	Gzy – Wisnowa	58	
8	Kęsy	85	
9	Kozłowo	106	
10	Kozłówka	204	
11	Łady	27	
12	Mierzeniec	114	
13	Nowe Borza	75	
14	Nowe Przewodowo	80	

15	Nowe Skaszewo	116
16	Óldaki	352
17	Ostaszewo – Pańki	29
18	Ostaszewo – Wielkie	48
19	Ostaszewo – Włuski	29
20	Pękowo	333
21	Porzowo	125
22	Przewodowo – Majorat	109
23	Przewodowo – Parcele	130
24	Przewodowo Poduchowne	104
25	Sisice	80
26	Skaszewo Włościańskie	157
27	Słończewo	187
28	Stare Grochy	69
29	Sulnikowo	123
30	Szyszki	221
31	Tąsewy	31
32	Wójtzy – Trojany	69
33	Zalesie	50
34	Żebry – Falbogi	162
35	Żebry – Wiatraki	87

Na terenie gminy występuje znaczne rozdrobnienie i rozproszenie sieci osadniczej. Niekorzystnym zjawiskiem jest także liniowa obudowa dróg wojewódzkich o dosyć dużym natężeniu ruchu. Dotyczy to miejscowości Kozłówka, Przewodowo i Skaszewo.

2. Środowisko przyrodnicze

Według podziału Polski na jednostki tektoniczne obszar gminy położony jest w obrębie jednostki tektonicznej zwanej Wzniesieniem Mazursko- Suwalskim. Według klasyfikacji fizyczno-demograficznej gmina Gzy leży w obrębie Wysoczyzny Ciechanowskiej należącej do makroregionu Niziny Północnomazowieckiej. Przeważają tu tereny mało urozmaicone o łagodnej konfiguracji, którą można zaliczyć do płaskorówninnych, typowych dla równiny morenowej. Obecna rzeźba terenu jest wynikiem denudacji i erozji wód powierzchniowych okresu późnoplejstoczeńskiego. W okresie holoceniowym zmiany lokalne w rzeźbie terenu wprowadziła działalność człowieka tworząc m. in. wyrobiska poeksploatacyjne, nasypy drogowe, zbiorniki wodne, rowy melioracyjne itp.

Gmina należy do obszarów o niskiej lesistości której wskaźnik wynosi 9%. Naturalne formy przyrodnicze zostały w większości przekształcone w pola uprawne.

WODY POWIERZCHNIOWE I WGLĘBNE.

Obszar gminy prawie w 80% znajduje się w zlewni rzeki Narwi do której wody powierzchniowe z terenu gminy prowadzi rzeka Przewodówka. Pozostała część o powierzchni 2293ha (21,9%) leży w zlewni rzeki Wkry i odwadniana jest przez rzekę Kolnicę, dopływ rzeki Sony. Łączna powierzchnia wód otwartych wynosi 88ha (0,8%) terenu gminy.

Rzeka Przewodówka posiada źródła we wsi Szyszki Włościańskie długość rzeki wynosi 32,24 km, w tym na terenie gminy 19,44km. Brzegi rzeki są zadrzewione o dominującym składzie olchy i wierzby. Na całej długości rzeka zbiera wody licznych cieków stanowiących sieć rowów melioracyjnych. Największym prawostronnym dopływem jest Tąsewka o długości 2,43 km. Obszary zachodnie gminy odwadniane są przez rzekę Kolnicę o długości 28km, z czego 3,9 km jest uregulowane. Zanieczyszczenia wód są typowe dla terenów rolniczych i pochodzą głównie z obszarów produkcji rolnej oraz wiejskiej zabudowy mieszkaniowo- gospodarczej.

Na terenie gminy występują liczne oczka wodne, które należy objąć ochroną. Należą do nich stawy:

- Żebry Włosty
- Żebry Falbogi
- Szyszki
- Zalesie
- Ostaszewo Pańki
- Skaszewo Włościańskie
- Mierzeniec
- Grochy Serwatki
- Pękowo

Na znacznych obszarach występuje stały i okresowy niedobór wody. Korzystne warunki dla lokalizacji niewielkich zbiorników retencyjnych występują w dolinie rzeki Przewodówki w rejonie Przewodowa, Kozłowa, Borza Strumian, gdzie dolina rzeki jest płaska i wcięta.

Tereny zlewni chronionej rzeki Narwi obejmują prawie całą gminę. Z uwagi na ujęcie wody pitnej w Wieliszewie dla miasta Warszawy wymagana jest pierwsza klasa czystości wód Narwi, które obecnie nie odpowiadają normom. Wody powierzchniowe narażone są na zanieczyszczenia ze źródeł obszarowych wprowadzanych przez zabudowę mieszkaniowo gospodarczą i użytkowanie terenów rolnych, w tym nawożenie i chemizację. Przy braku oczyszczalni ścieków w zwartej zabudowie nieczystości wiejskie kierowane są do rowów melioracyjnych lub wprost do gruntów, stając się źródłem zanieczyszczeń obszarowych. Nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa wpływa na stan czystości wód podziemnych.

Najbardziej narażone na zanieczyszczenia są studnie kopalne. Wynika to z nieprawidłowej lokalizacji studni i składowisk obornika, braku płyt gnojowych, nieszczelności szamb, innych nieczystości. Wyniki badań zanieczyszczeń wód w studniach kopanych na terenie gminy są bardzo zróżnicowane. W wielu studniach woda nie nadaje się do picia i dla potrzeb gospodarczych ze względu na przekroczenia zawartości wskaźników fizycznych, chemicznych i bakteriologicznych. Stan czystości wód głębszych warstw jest zadowalający.

WODY GRUNTOWE

Na obszarze gminy charakteryzują się dwoma odmiennymi strefami zalegania zwierciadła wody. Woda utrzymująca się w łatwo przepuszczalnych otworach czwartorzędowych typu piaski i żwiry oraz holocenijskich typu torfy, namuły i piaski, z których zbudowane są dna dolin rzecznych i obniżeń tworzy strefę występowania ciągłego poziomu wodonośnego o swobodnym zwierciadle. Na większości obszarów gminy pierwszy poziom wód gruntowych występuje pod warstwą glin morenowych, pyłów i ilów zastoiskowych. Wody gruntowe zalegają tu głębiej niż 4m i znajdują się pod ciśnieniem hydrostatycznym, tworząc zwierciadło napięte. Możliwe jest też występowanie wód okresowych w formie tzw. Wierchówek, co stanowi utrudnienie w wykonywaniu prac ziemnych i fundamentowych, stąd konieczność wykonywania prac odwadniających. Eksploatacja pierwszego poziomu wodonośnego odbywa się przez studnie kopane o głębokości do 10m. Wody ze studni kopanych charakteryzują się złą jakością bakteriologiczną i chemiczną.

Wody podziemne drugiego poziomu utrzymują się w warstwach piaszczysto-żwirowych pod warstwą glin na różnych głębokościach. Na terenie gminy Gzy występuje szereg studni wierconych, których zwierciadło jest napięte. Do zaopatrzenia zbiorowego mieszkańców służą ujęcia w Szyszkach i Gzach. Pozostałe zaspokajają potrzeby pojedynczych gospodarstw lub zakładów. Ochrona wód podziemnych wymaga oszczędnego gospodarowania wodą oraz właściwej eksploatacji ujęć wody.

GLEBY

Obszar gminy charakteryzuje się glebami utworzonymi z akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej charakterystycznych dla obszaru wysoczyzny ciechanowskiej. Największą powierzchnię zajmują gleby bielicowe, brunatne, brunatne wylugowane oraz czarne ziemie w północnej i środkowej części gminy. Pod względem przydatności rolniczej gleby podzielić można na trzy grupy: obszary korzystne dla produkcji rolnej, obszary średnio korzystne oraz mało korzystne dla produkcji rolnej.

Do grupy I zaliczone są obszary o największej przydatności rolniczej z przewagą gruntów orných klasy II, IIIa i IIIb. Zaleca się tu uprawę buraków cukrowych, pszenicy, warzyw i koniczyny czerwonej na glebach cięższych oraz jęczmienia, owsa i ziemniaków na glebach lżejszych. Grunty te nadają się też pod sady i uprawy warzywne. Do grupy II zaliczane są obszary z przewagą gruntów orných klasy IV a-IV b. Są to ziemie o mniejszej przydatności rolniczej. Gleby te z reguły wymagają melioracji. Do grupy III zaliczane są obszary z przewagą V i VI klasy gruntów rolnych-mało przydatnych do produkcji rolnej. Trwałe użytki zielone czyli łąki i pastwiska występują głównie w dolinach rzeki Przewodówki, Tąsewki, Kolnicy oraz mniejszych cieków i licznych zagłębień.

Tabela 2.

Powierzchnia i struktura użytkowania gruntów rolnych według klas bonitacyjnych.

l.p.	Obrębów geodezyjne	Pow. Ogólna w ha	W tym klasy:			Pow. Ogólna w %	Udział gruntów orných w %		
			II-III	IV	V-VI		II-III	IV	V-VI
1	Begno	227,3	0	108,3	119,1	100	0	47,6	52,4
2	Borza Nowe	190,6	102,9	65	22,8	100	54	34,1	11,9
3	Borza Strumiany	291,5	27,2	91,8	172,5	100	9,3	31,5	59,2
4	Gotardy	275,9	69,4	111	95,5	100	25,2	40,2	34,6
5	Grochy Imbrzyki	228,5	167,1	51,1	10,3	100	37,4	35,7	26,9
6	Grochy Serwatki	221,7	82,8	79,2	59,7	100	37,4	35,7	26,9
7	Grochy Stare	228,7	170,7	47,7	10,3	100	74,6	20,9	4,5
8	Gzy	387,8	224,7	114,1	49	100	58	29,4	12,6
9	Gzy Wisnowa	67,1	12,2	40,2	14,7	100	18,2	59,9	21,9
10	Kęsy Pańki	120,4	30,5	63,2	26,7	100	25,3	52,5	22,2
11	Kęsy Wypchy	113,2	26,9	61,8	24,5	100	23,8	54,6	21,6
12	Kozłowo	218,4	121,8	57,1	39,5	100	55,8	26,1	18,1
13	Kozłówka	214,1	98,9	102	13,2	100	46,2	47,6	6,2
14	Łądy Krajęczyno	111,4	68,4	41	2	100	61,4	36,8	1,8

15	Mierzeniec	335,7	99	129,9	106,8	100	29,5	38,7	31,8
16	Ołdaki	277,9	31,6	212,8	33,5	100	11,4	76,6	12
17	Ostaszewo Pańki	91,1	0	63,4	27,7	100	0	69,6	30,4
18	Ostaszewo Wielkie	95,5	0	65,9	29,6	100	0	69	31
19	Ostaszewo Włuski	95,8	4,6	80,3	10,9	100	4,8	83,8	11,4
20	Pękowo	457,6	73,9	288,8	94,9	100	16,2	63,1	20,7
21	Porzowo	141,4	56,2	64,4	20,8	100	39,8	45,5	14,7
22	Przewodowo Majorat	124,6	88,6	29,2	6,8	100	71,1	23,4	5,5
23	Przewodowo Nowe	54,3	24,7	21,9	7,7	100	45,5	40,3	14,2
24	Przewodowo Parcele	196,5	93,4	98,3	4,8	100	47,5	50	2,5
25	Przewodowo Poduch.	86,9	52,5	28,4	6	100	60,4	32,7	6,9
26	Sisice	163,1	54,2	28,4	6	100	60,4	32,7	6,9
27	Skaszewo Nowe	190,3	47,6	108,6	34,1	100	25	57,1	17,9
28	Skaszewo Włociański e	238,4	100,3	103,2	34,9	100	42,1	43,3	14,6
29	Słończewo	186,7	7,1	114	65,6	100	3,8	61,1	35,1
30	Sulnikowo	158,9	43,8	106,9	8,2	100	27,5	67,3	5,2
31	Szyszki	232,4	27,4	146,9	58,1	100	11,8	63,2	25
32	Tąsewy	81,1	12,4	57,9	10,8	100	15,3	71,4	13,3
33	Wójtów Trojany	175,7	99,2	46,7	29,8	100	56,4	26,6	17
34	Zalesie Lenki	120,9	37,6	57,6	25,7	100	31,1	47,6	21,3
35	Żebry Falbogi	185,4	23,2	145,7	16,5	100	12,5	78,6	8,9
36	Żebry Wiatraki	140,3	12,1	90,7	37,5	100	8,6	64,7	26,7

KLIMAT

Obszar gminy wchodzi do dzielnicy środkowej. Jest to obszar o mniejszych opadach atmosferycznych- poniżej 600mm rocznie. Klimat charakteryzują następujące cechy:

- stosunkowo wysoka temperatur średnia - 7,2°C
- średnia roczna amplituda temperatur – 22,2°C
- liczba dni mroźnych w roku wynosi ok. 42 z temperaturą poniżej 0°C, przypada na styczeń i luty
- dni gorących (temp. Powyżej 25°C) jest ok. 38, najwięcej w czerwcu, lipcu sierpniu.
- okres bez przymrozków wynosi ok. 170 dni i trwa od 25 IV do 14 X
- okres wegetacji trwa 210 dni
- w ciągu roku pochmurnych jest ok. 128 dni
- średnia roczna suma opadów wynosi 550mm(kraj ok. 600mm), z najwyższymi w lipcu i sierpniu(po ok.70mm) i najniższymi w kwietniu i październiku (po ok. 26mm)
- pokrywa śnieżna zalega ok. 75 dni
- najczęstsze są wiatry zachodnie (ok. 16,5%) następnie północno-zachodnie, południowo-wschodnie i południowe.
- średnia wilgotność powietrza wynosi ok. 81% i jest zbliżona do przeciętnej na terenie środkowej i wschodniej Polski.

Klimat gminy należy do korzystniejszych w skali Północnego Mazowsza. Szczególnie korzystne warunki klimatyczne występują na terenach pokrytych utworami zwięzłymi (gliny). Tereny te przeważają w skali gminy i są korzystne dla upraw rolniczych oraz dla zabudowy mieszkaniowej. Tereny doliny rzeki Przewodówki, Tąsewki, Kolnicy i innych cieków oraz obszarów o płytkim zaleganiu wód powierzchniowych występujących w rejonie zagłębień charakteryzują się niekorzystnymi warunkami klimatycznymi dla budownictwa mieszkaniowego i upraw rolnych. Tereny te w większości zajmują trwałe użytki zielone.

SUROWCE MINERALNE

Na obszarze gminy nie występują złoża kopalin o zasobach udokumentowanych, zarejestrowanych lub szacunkowych. Istniejące dwie odkrywki w miejscowości Pękowo-Parcele i Borza Nowe nie są już eksploatowane a wyrobiska rekultywowane są na cele leśne. Rejony potencjalnego występowania kruszywa naturalnego zbudowane są z osadów piaszczystych i gliniastych z domieszką żwiru i nie stanowią wartości eksploatacyjnej. Strefa iłów występuje w postaci cienkich warstw

a przerostami piasków

LASY. SZATA ROŚLINNA

Na terenie gminy dominuje szata roślinna o charakterze antropogenicznym. Działalność gospodarcza człowieka przyczyniła się do przekształcenia naturalnych zbiorowisk roślinnych na tereny upraw polowych. Dominują tu rośliny kulturowe typu zboża, ziemniaki, rośliny pastewne oraz rośliny sadownicze i warzywa. Półnaturalne zbiorowiska roślinne tworzą łąki i pastwiska o łącznej powierzchni 2 tys. ha, czyli 18,6% powierzchni gminy. Użytki zielone stanowią ostoję naturalnych siedlisk flory i fauny oraz retencjonują wody powierzchniowe. Obszar gminy Gzy cechuje się niską lesistością. Ok. 65% powierzchni leśnej znajduje się w administracji Nadleśnictwa Pułtusk, pozostałe to lasy prywatne rozdrobnione oraz powstałe w wyniku zalesienia. Lasy państwowe charakteryzują się drzewostanem sztucznie wprowadzanym. Przeważają kultury sosnowe - do 80% drzewostanu. Naturalne siedliska leśne uległy mocnemu wyniszczeniu. Przebudowa drzewostanu powinna iść w kierunku zbliżonym do naturalnego składu z preferencją dębu.

STAN POWIETRZA

Działalność człowieka doprowadziła do zmian w naturalnym środowisku przyrodniczym. Wraz ze wzrostem powierzchni upraw rolnych ubywało siedlisk leśnych, użytków zielonych i innych form naturalnych. Prowadzona działalność gospodarcza nadal stwarza zagrożenie zanieczyszczenia wód, gleby i powietrza. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z obszaru gminy pochodzi przede wszystkim z procesów energetycznego spalania paliw o wysokiej zawartości siarki, jakim jest węgiel kamienny wykorzystywany do ogrzewania budynków mieszkalnych, zakładów usługowych i rzemieślniczych. Poza emisją energetyczną na terenie gminy występuje też emisja technologiczna. Jej źródłami są między innymi ubojnia i masarnia w Gotardach, ferma drobiu w Szyszkach, Stacja Paliw w Przewodowie Parcelach. Występują też liniowe źródła zanieczyszczeń, jak transport osobowy, towarowy i rolniczy oraz obszarowe (użytki rolne, obiekty hodowlane) emitujące zanieczyszczenia do powietrza. Problem zanieczyszczeń komunikacyjnych jest najbardziej odczuwalny przy ruchliwej drodze wojewódzkiej nr 618 Gołymin-Pułtusk, na której natężenie ruchu w okresie letnim powiększone jest o ruch turystyczny. Częściową eliminację zagrożeń uzyskać można poprzez wprowadzenie pasa zieleni izolacyjnej, stosowanie paliw ekologicznych oraz odsunięcie od pasa drogowego zabudowy mieszkaniowej i upraw rolniczych.

3. TURYSTYKA, KRAJOBRAZ. PRZYRODA. TERENY CHRONIONE

Gmina posiada wiele walorów przyrodniczych, które stanowią silną podstawę do przyszłego rozwoju turystyki na terenie gminy. Szansę tą można wykorzystać poprzez systematyczne działania ukierunkowane na inwestycje proekologiczne oraz dzięki konsekwentnemu wdrażaniu polityki zrównoważonego rozwoju.

Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego prowadzi do pogodzenia funkcji gospodarczej z ekologiczną. Do najcenniejszych wartości podlegających ochronie na terenie gminy należą:

- gleby klasy II, IIIa i IIIb
- tereny zlewni chronionej rzeki Narwi
- obszary naturalnych dolin rzeki |Przewodówki z dopływami, Kolnicy oraz innych cieków i obniżeń stanowiących naturalne siedliska przyrodnicze wchodzące w ciągi ekologiczne
- parki podworskie i wiejskie, pomniki przyrody
- lasy
- obszar funkcjonalny- Zielone Płuca Polski

Ochroną objęto obszary naturalnych dolin i obniżeń, które występują w rejonie rzeki Przewodówki wraz z dopływami oraz Kolnicy i system rowów melioracyjnych. Tereny te zajmują półnaturalne siedliska łąk i pastwisk, które stanowią **korytarze ekologiczne** umożliwiające lokalne migracje faunistyczne i powiązania obiektów przyrodniczych w skali lokalnej. Przeprowadzone drenacje pól, łąk i regulacje koryt rzecznych spowodowały przyspieszony odpływ wód, co wpłynęło na obniżenie ich naturalnych wartości. Z uwagi na niski udział użytków zielonych należy je chronić przed dalszym przekształceniem i degradacją. Ważną rolę w krajobrazie gminy odbywają parki podworskie i wiejskie. W wyniku braku ich konserwacji i niszczylińskiej działalności mieszkańców, część parków uległa bezpowrotnej dewastacji. Z uwagi na bardzo małą lesistość oraz niewielką powierzchnię naturalnych siedlisk przyrodniczych rola parków w krajobrazie gminy jest tym większa. Najcenniejsze okazy drzew uznane są za pomniki przyrody i podlegają ochronie zgodnie z ustawą o ochronie przyrody. Najcenniejsze przyrodniczo tereny wschodniej i południowo-wschodniej części gminy zostały włączone do obszaru chronionego krajobrazu. Łącznie obszar chronionego krajobrazu zajmuje 1889,4ha, tj 18% powierzchni gminy. Działalność gospodarcza na tym obszarze nie może prowadzić do degradacji istniejącego stanu. Ważną rolę w kształtowaniu naturalnego krajobrazu stanowią obszary leśne. Cała gmina Gzy znajduje się w obszarze funkcjonalnym Zielone Płuca Polski, który obejmuje północno-wschodnią część kraju. W obszarze tym należy

konsekwentnie przestrzegać zasad ekorozwoju, tzn:

Maksymalnie wykorzystywać odnawialne zasoby naturalne

Utrzymywać równowagę ekosystemów, szeroko rozumianą ochronę przyrody (ochronę krajobrazów, unikatowych biocenoz, różnorodności zasobów genetycznych itp.)

Źródła zanieczyszczeń środowiska

Szacuje się, że na terenie gminy powstaje rocznie ok. 80 tys. m³ ścieków bytowo-gospodarczych. Na terenie gminy nie ma oczyszczalni ścieków komunalnych. Część ścieków głównie z obiektów podległych gminie wywożona jest do oczyszczalni w Pułtusk. Wiele posesji nie posiada zbiorników bezodpływowych lub są nieszczelne. Często ścieki z osadników trafiają na pola w pobliżu domostwa lub wylewane są do rowów stwarzając zagrożenie dla gruntów, wód powierzchniowych i podziemnych.

Znaczącym źródłem zanieczyszczenia jest niewłaściwe składowanie odpadów stałych, których rocznie powstaje ponad 500 ton. Przez wiele lat składowane one były na dzikich wysypiskach, co niosło zagrożenie dla środowiska (w miejscowościach Grochy Serwatki, Gzy Wisnowa). Odpady z terenu gminy przewożone są do wysypiska w Płocochowie, gmina Pułtusk.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza pochodzi przede wszystkim z procesów energetycznego spalania paliw o wysokiej zawartości siarki, jakim jest węgiel kamienny wykorzystywany do ogrzewania budynków mieszkalnych, zakładów usługowych i rzemieślniczych. Poza emisją energetyczną na terenie gminy występuje emisja technologiczna.

4. Zagospodarowanie przestrzenne

Współczesne społeczeństwo stanowi niezwykle twój łączy w sobie cechy zarówno grup jednostek społeczno informacyjnych jak i generatorów tych informacji. Podstawą prawidłowej koegzystencji każdej zorganizowanej społeczności lokalnej stanowi bezkolizyjne generowanie, możliwość odbioru a także sposób przesyłu danych wiadomości. By nośniki informacyjne można było wysyłać należy stworzyć właściwe dla tego celu warunki, nie wystarczy tylko możliwość odbioru informacji należy wykreować możliwość dla generowania i rozprzestrzeniania jej. Podstawowym krwioobiegiem dla informacji jest właściwa infrastruktura techniczna i niezbędne wyposażenie, ponieważ wszelkiego rodzaju informacja to nie tylko zwykłe codzienne wiadomości jest to tworzenie dostępu do wiedzy, która daje przewagę nad

innymi i prowadzi do dynamicznego i aktywnego rozwoju danej zorganizowanej społeczności lokalnej. Do infrastruktury technicznej zaliczymy sieć dróg niezależnie od rodzaju nadzoru, jednostki podwyższające standard życia taki jak kanalizacja, energetyka ciepłownictwo. Społeczeństwo informacyjne posiada znaczącą wiedzę z różnych dziedzin w tym także z zakresu podstawowej wiedzy o ekologii.

Komunikacja

SIEĆ DROGOWA

Obowiązujące kategorie dróg to:

- drogi krajowe,
- drogi wojewódzkie,
- drogi powiatowe
- drogi gminne.

Na uzupełnienie sieci drogowej składają się drogi zakładowe, dojazdowe do pól i do lasów tzw. drogi wewnętrzne, które nie są włączone do powyższej klasyfikacji.

Gmina Gzy włączona jest do krajowego systemu drogowego po przez drogę wojewódzką nr 618 Gołymin Ośrodek – Pułtusk – Wyszaków. Droga ta posiada znaczenie regionalne realizując połączenia w kierunku północ – południe oraz z Warszawą. Druga droga wojewódzka nr 620 Nowe Miasto – Strzegocin – Przewodowo Parcele stanowi połączenie z miejscowościami gmin Świercze i Nowe Miasto.

W skład sieci drogowe wchodzi:

- 2 drogi wojewódzkie nr 618 i 620
- 12 dróg powiatowych
- 33 drogi gminne.

Gmina Gzy posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg publicznych, lecz ich stan jest niezadowolający.

Droga wojewódzka nr 618 Gołymin Ośrodek – Pułtusk – Wyszaków, której długość na terenie gminy wynosi 8,2 km szerokość pasa ruchu jezdni wynosi 3,0 m. Jej szerokość w liniach rozgraniczających jest zmienna i nie spełnia warunków technicznych wymaganych dla dróg klasy G. Ważne jest by dostosować ją do wymaganych parametrów oraz zbudowanie ścieżki rowerowej dostosowanej jednocześnie do ruchu pieszego.

Wymagana szerokość pasa ruchu dla dróg wojewódzkich powinna wynosić 3,5 m, natomiast szerokość pobocza nie mniej niż 1,5m.

Droga wojewódzka nr 620 Nowe Miasto – Strzegocin – Przewodowo Parcele również nie spełnia ww. warunków technicznych. Długość tej drogi na terenie gminy wynosi 6,0 km i stanowi połączenie w kierunku południowo – zachodnim, z gminą Świercze i Nowe Miasto.

Drogi powiatowe zostały zaliczone do klasy G (główne), Z (zbiorcze), L (lokalne). Minimalna szerokość drogi klasy G wynosi 25 m, klasy Z-20 m i klasy L – 15 m. Drogi te powinny posiadać powiązania z drogami klasy L (lokalnymi) i wyjątkowo klasy D (dojazdowe). Odstępy między skrzyżowaniami nie powinny być mniejsze niż 800 m, w terenach zabudowanych 600 m (wyjątkowo 600 m i 400 m).

Drogi klasy Z (zbiorcze) powinny mieć powiązania z drogami wszystkich klas. Odstępy między skrzyżowaniami poza terenami zabudowanymi nie powinny być mniejsze niż 500 m a w terenach zabudowanych 300 m. Wyjątkowo dopuszcza się 250 m i 150 m. Natomiast wymagana szerokość pasa dla drogi klasy G to od 3 do 3,5 m, natomiast dla dróg o klasie Z, L, d od 2,5 do 3,5 m odpowiednio. Wymagane szerokości pobocza to dla drogi o klasie G – 1,25 m, dla drogi o klasie Z – 1,0 m a dla dróg o klasie L i D to 0,75m

Dopuszczalne naciski pojedynczej osi pojazdu na nawierzchnię jezdni i nawierzchnię przeznaczoną do postoju pojazdów nie powinny przekraczać 100 (kN).

Drogi powiatowe nie spełniają warunków technicznych, ich szerokość w liniach rozgraniczających są zmienne. Wszystkie drogi posiadają liczne wjazdy do pól i zagród oraz niezadowalający stan nawierzchni.

Drogi gminne natomiast zostały zaliczone do klasy L (lokalnej), D (dojazdowe) i wyjątkowo Z (zbiorcze). Stan techniczny tych dróg jest niezadowalający, długość dróg o nawierzchni twardej wynosi 54 km w tym 6 km ulepszonej nawierzchni. Pozostałe drogi posiadają nawierzchnię gruntową. Drogi gminne nie spełniają parametrów technicznych, gdzie szerokość powinna wynosić w liniach rozgraniczających 15 m, szerokość pasa ruchu od 2,25 do 3,5 m w terenach zabudowanych i od 2,5 m do 3,0 w terenach niezabudowanych odpowiednio do klasy drogi. Dopuszczalne naciski pojedynczej osi pojazdu na nawierzchnię jezdni i nawierzchnię przeznaczoną do postoju pojazdów nie powinny przekraczać 100 (kN).

Tabela Wykaz dróg gminnych Gzy

Poz.	Trasa drogi	Długość w km
1	Krzemień - Grochy – Osiek Górny	3,5
2	Grochy Stare - Osiek Górny	1,6
3	Baraniec – Grochy Stare - Osiek	4,5
4	Baraniec – Kozłowa - Porzowo- Gzy	4,7

5	Czarnostów – Pękowo	3,1
6	Pękowo – Przewodowo Parcele	3,7
7	Trzciniec – Pękowo - Kozłówka	3,5
8	Przewodowo Majorat – Lipniki	2,2
9	Przewodowo Poduch.- Sisice	1,0
10	Gzy Wisnowa – Łady - Zalesie	4,0
11	Porzowo – Sulnikowo – Sisiece	4,8
12	Grochy Serwatki – Żebry Wiatraki	9,4
13	Sisice - Zalesie – Tąsewy	4,4
14	Borza Strumiany – Sulnikowo	2,8
15	Borza Strumiany – Osiek Aleksandrowo	1,1
16	Skaszewo – Dziarno	0,6
17	Szyszki Ostaszewo P.- Ostaszewo W.	3,8
18	Gotardy – Koźniewo	2,3
19	Gotardy – Ślubowo	1,4
20	Gotardy – Kościeszce	0,6
21	Słończewo – Dziarno	3,0
Suma		66,0

Komunikacja publiczna

Gmina Gzy w zakresie komunikacji publicznej jest obsługiwana przez Państwową Komunikację Samochodową (PKS).

Główne cele stawiane na terenie gminy Gzy dla komunikacji publicznej to :

1. połączenie ośrodka gminnego z miejscowościami położonymi na jej terenie;
2. połączenie ośrodka gminnego z sąsiednimi gminami tj. gmina i miasto Pułtusk, Karniewo, Winnica, Świercze, Sońsk, Gołymin – Ośrodek;
3. połączenie ośrodka gminnego z Warszawą.

Telekomunikacja

Gmina Gzy położona jest w strefie SN Ciechanów zaliczanej przez operatorów telekomunikacyjnych do grupy o niekorzystnych warunkach ekonomicznych do inwestycji infrastrukturalnych. Wpływa na to niski poziom zaludnienia, niskie przeciętne dochody mieszkańców gminy.

Elektroenergetyka

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu energetycznego za pośrednictwem linii przesyłowych 110 kV Serock- Maków Mazowiecki z GPZ 110/15 kV w Pułtusku. Gmina obsługiwana jest przez Zakład Energetyczny Płock – Posterunek energetyczny Pułtusk. Energia elektryczna

rozprowadzana jest systemem sieci średniego i niskiego napięcia. Stosowane są napowietrzne linie elektroenergetyczne. Stan techniczny tych linii jest niezadowalający. Konieczna jest ich modernizacja w tym również zastępowanie linii napowietrznych ziemnymi kablami, wymiana jednostek transformatorowych w istniejących stacjach, wymiana przewodów o niedostatecznych przekrojach. Zwiększony popyt na energię elektryczną wystąpi przy stosowaniu jej do ogrzewania budynków mieszkalnych, produkcyjnych i usługowych, co wiąże się z rozbudową stacji transformatorowych i budową linii niskiego napięcia.

Gazownictwo

Teren gminy nie jest podłączony do krajowego systemu gazociągów. Zaopatrzenie gminy w gaz przewodowy może odbywać się z dwóch kierunków:

- z projektowanego gazociągu z terenu gminy Sońsk;
- z projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia DN300 Ciechanów – Krasne z terenu gminy Gołymin Ośrodek;

Przewiduje się doprowadzenie gazu sieciowego do miejscowości o zwartej zabudowie mieszkaniowej.

Ciepłownictwo

W Gminie Gzy brak centralnej kotłowni zaopatrującej w ciepło. Budynki są ogrzewane z indywidualnych źródeł ciepła. Głównym paliwem stosowanym do ogrzewania jest węgiel kamienny, który powoduje emisję znacznych ilości siarki. Zachodzi, więc konieczność promowania paliw ekologicznych, do których zaliczymy gaz, oleje opałowe i energia elektryczna etc.

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Gzy posiada sieć wodociagową w 26 miejscowościach o długości ogólnej 124 km i liczbie przyłączy 704. Stopień zwodociagowania Gminy wynosi 76 %. Gmina posiada 2 stacje uzdatniania wody we wsi Gzy Wisnowa i Szyszki. W trakcie realizacji są dwa wodociągi w 8 wsiach o długości 36.314 i liczbie 133 przyłączy. Na koniec 2004 r. gmina będzie zwodociagowana w 98 %.

Występują także inne źródła poboru wody:

- ujęcie wód podziemnych posiada zakład rzeźniczo – wędliniarski w Gotardach;
- ujęcie wody na terenie fermy drobiu w Kozłowie i Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej nie posiadają obowiązkowych uregulowań prawnych w zakresie poboru wody;
- natomiast z uwagi na podłączenie wsi Pękowo i Skaszewo do wodociągu Gzy zlikwidowane będą ujęcia wody pod nadzorem geologa.

Obecny pobór wody przez wiejskie wodociągi grupowe i wodociągi zakładowe w Gotardach i Kozłowie jest niewielki i wynosi ok. 2% zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych. Niezbędne jest oszczędne i racjonalne gospodarowanie istniejącymi zasobami a ujęcia nieczynne winny być właściwie zabezpieczone na czas wyłączenia z eksploatacji.

Gospodarka Ściekowa

Wzrost wyposażenia ludności w sieć wodociągową powoduje zagrożenie środowiska odprowadzanymi ściekami. Według danych szacunkowych zakładając, że mieszkaniec zużywa 50-110 l w ciągu doby, to jest produkowanych od około 210m³/dobę do 470m³/dobę ścieków. W ciągu roku powstaje ok. 130 tys. m³ ścieków bytowo-gospodarczych. Stan i skład ścieków oraz źródła zanieczyszczeń są typowe dla obszarów o charakterze rolno hodowlanym.

Większość powstających odpadów płynnych odprowadzana jest do nie zawsze szczelnych zbiorników bezodpływowych. Bardzo często ścieki z tych osadników trafiają na pola w pobliżu budynków mieszkalnych, lub są wylwane do rowów tworząc duże zagrożenie dla wód podziemnych i powierzchniowych oraz dla samych gruntów.

Na terenie gminy Gzy nie występuje gminna oczyszczalnia ścieków komunalnych. Natomiast niewielka ilość ścieków z obiektów publicznych wywożona jest do oczyszczalni w Pułtusku.

Czynna oczyszczalnia ścieków występuje przy Domu Pomocy Społecznej w Ołdakach. Jest to oczyszczalnia typu Mikro reaktor jest ona w stanie średnio w ciągu doby oczyścić około 37m³ ścieków, które odprowadzane są do rowu melioracyjnego.

Ścieki wytwarzane przez zakład przetwórstwa mięsnego z ubojnią w Gotardach gromadzone są do zbiorników bezodpływowych i wywożone do punktu zlewnego oczyszczalni ścieków w Pułtusku.

Gmina nie posiada programu odprowadzania i zagospodarowywania ścieków bytowo-gospodarczych. By uporządkować problem gospodarowania ściekami wymagana jest budowa kanalizacji sanitarnej w ośrodku gminnym oraz w miejscowościach o zwartej zabudowie, budowy przydomowych i przyzakładowych oczyszczalni, szczelnych bezodpływowych przydomowych zbiorników oraz systematyczne ich oczyszczanie.

Gospodarka odpadami komunalnymi

Za odpady komunalne uważane są odpady powstające w wyniku działalności bytowo-gospodarczej, do której zaliczymy działalność handlowo-usługową, oświatowo-kulturalną i ochrona zdrowia. Według danych szacunkowych na obszarach gmin wiejskich powstaje około 1700m³ odpadów. Składowanie odpadów odbywa się na wysypisku nie przystosowanym do tego zadania, w Grochach Serwatkach. Wysypisko w Grochach Serwatkach zostanie zamknięte w 2005r., ponieważ nie spełnia warunków ochrony środowiska. Do ww. roku funkcjonowało ono w wyrobisku po kopalni pisaku, o powierzchni około 0,3 ha. Odpady komunalne wywożone są na rejonowe wysypisko w Płocochowie, zlokalizowanego na terenie gminy Pułtusk.

Własność nieruchomości

Ogółem powierzchnia administracyjna gminy Gzy wynosi 10 439 ha

L.p.	Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna [ha]	Udział w ogólnej pow. (%)
1	Powierzchnia ogółem	10 439	100
2	Obszary użytkowane rolniczo	9 884	94,68
3	Użytki leśne	479	4,59
4	Grunty stanowiące własność gminy	25	0,24
8	Inne tereny	51	0,50

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz powszechnego Spisu Rolnego z roku 2002 na terenie gminy Gzy znajduje się 1014 mieszkań, stanowiących własność:

- osób fizycznych	:	993
- spółdzielni mieszkaniowych	:	0
- gminy	:	9
- Skarbu Państwa	:	0
- zakładów pracy	:	9
- pozostałych podmiotów	:	3

Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Trwałym elementem zagospodarowania przestrzennego są zasoby dziedzictwa kulturowego świadczące o ciągłości działalności i dorobku wielu pokoleń mieszkańców. Na terenie gminy można wyodrębnić następujące zasoby dziedzictwa kulturowego:

- krajobraz kulturowy
- zabytkowe układy przestrzenne
- zabytki architektury budownictwa
- zabytki archeologiczne, tj. ślady dawnego osadnictwa i działalności człowieka
- zabytki ruchome
- zabytki kultury niematerialnej

Krajobraz kulturowy obecnej gminy Gzy w największym swym procesie został ukształtowany w II poł. XIX i XX w., lecz wyraźnie jest pozostałością okresów wcześniejszych, w tym charakterystyczne przekształcenie okolic szlacheckich

w obszary folwarczne. Jest dobrze zachowany a zniszczenia i dewastacje nie doprowadziły do tak złego stanu jak na wielu innych obszarach. Istnieją liczne zachowane, czytelne pozostałości założeń dworskich. Do interesujących fragmentów krajobrazu przyrodniczego należy dolny bieg rzeki Przewodówki (na południe od Gzów), doliny strumieni w okolicach Łady Krajęczyna, Ołdak, Sulnikowa oraz potoku Kolnica na całej długości. Układy przestrzenne gminy Gzy należy uznać za typowe dla obszarów wiejskich północnego Mazowsza. Regularne układy przestrzenne posiadają miejscowości: Porzowo, Kozłówka, Pękowo, Przewodowo i Szyszki. Pozostałości regularnych układów średniowiecznych można znaleźć również w Skaszewie, Ostaszewie Włuskach i Ostaszewie Wielkim. Układy przestrzenne osadnictwa drobnoszlacheckiego są nieregularne i dopasowane do lokalnych warunków terenowych.

Gmina Gzy posiada niewielki procent nieodwracalnie zniszczonych obszarów zespołów podworskich i prawie wszystkie utracone wartości posiadają szanse odtworzenia ich realnych wartości historycznych.

Zestawienie zabytkowych zespołów na terenie gminy Gzy:

L.p.	Miejscowość	Obiekt
1	Pękowo	Dwór murowany z ćw. XIXw.+park z lat 1850-60
2	Przewodowo	Zespół sakralny(kościół z XIXw. Wraz z organami i cmentarzem z XVw., na którym znajduje się kaplica grobowa rodu Grąbczewskich
3	Ołdaki	Zespół dworski z końca XIXw.(budynek gospodarczy kamienny oraz założenia parkowe)

Ponadto wyróżnić należy zespoły i obiekty objęte ochroną konserwatorską.

- Zespół sakralny w Gzach- kościół z lat 1872-74 oraz dzwonnica z końca XIXw.
- Zespół sakralny w Szyszkach- kościół i brama przykościelna z ok. 1900r.
- Zespół dworski w Borzach Strumianach- dworek drewniany z początku XXw., budynek gospodarczy oraz układ zieleni
- Zespół dworski w Żebrach Włostach - dom murowany z 1899r.wraz ze spichlerzem, oborą i stajnią z początku XXw.
- Dwór murowany w Skaszewie z ok. 1900r.
- Dworek drewniany w Słończewie z ok. 1900r.
- Zespół folwarczny w Borzach Przechy z początku XXw.

Dla krajobrazu kulturowego i przyrodniczego duże znaczenie posiadają również planowo tworzone założenia zieleni. Do zabytkowych należą parki dworskie. Do rozpoznawanych i objętych ochroną założeń zieleni należą:

- Park dworski w Kozłowie o pow. 2,37ha z lat 1880-1890
- Park dworski w Gotardach
- Park dworski w Gzach o pow. 5ha
- Park dworski w Kałęczynie o pow. 4ha w tym 0,25 stawy
- Park dworski w Przewodowie o pow. 8ha
- Park dworski w Starych Grochach o pow. 3ha
- Park dworski w Sulnikowie o pow. 4,5 ha i 0,1 staw
- Park dworski w Wysockach o pow. 4,5 ha w tym 0,25 stawy
- Park dworski w Żebkach Włostach
- Park dworski w Żerominie o pow.7ha

Na terenie gminy znajdują się też zabytkowe cmentarze:

- Cmentarz przykościelny w Gzach
- Cmentarz parafialny w Gzach
- Cmentarz przykościelny w Przewodowie
- Cmentarz grzebalny w Przewodowie
- Cmentarz przykościelny w Szyszkach
- Cmentarz grzebalny w Szyszkach

Na terenie gminy Gzy znajdują się także zabytki archeologiczne (stanowiska kultury łużyckiej i okresów wpływów rzymskich).

Stanowiska wpisane do rejestru zabytków:

Osada z przełomu er w południowej części Przewodowa Majoratu.

Osada z okresu wpływów rzymskich na wschodnim krańcu Przewodowa Parceli.

Osada wczesno-średniowieczna na zachodnim krańcu Przewodowa Nowego

Obszar cmentarza przykościelnego w Przewodowie

5. Gospodarka

Gmina Gzy zaliczana jest do gmin o silnej funkcji rolniczej mimo, że siedziba gminy stanowi dość silny ośrodek koncentrujący wszelkie funkcje usługowo-gospodarcze służące całej jednostce administracyjnej.

Dobre warunki przyrodnicze (gleby, woda, rzeźba terenu, klimat) od najdawniejszych lat wpływają korzystnie na rozwój rolnictwa na terenie gminy Gzy. Obszar gminy charakteryzuje się dość wysokim udziałem użytków rolnych, których łączna powierzchnia 8760 ha stanowi 89% powierzchni gminy. W strukturze powierzchni gminy grunty orne stanowią 73,9 %, sady 0,3%, użytki zielone 19,5%, lasy 3,5%, tereny pozostałe 2,8%.

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych:

Wyszczególnienie	w ha	Struktura
Ogółem	9884,52	100,0
Użytki rolne	9258,72	93,7
Grunty orne	7301,83	73,9
Sady	31,84	0,3
Łąki	1167,61	11,8
Pastwiska	757,44	7,7
Lasy i grunty leśne	345,95	3,5
Pozostałe grunty	279,85	2,8

Największy udział gruntów ornich występuje we wsiach Grochy Imbrzyki – 80,2%, Grochy Stare – 79,8%, Żebry Falbogi – 77,4%, Gzy – 74,2%, Kozłówka – 76,4%, Sulnikowo – 76,90%, Borza Nowe – 77,3%, Pękowo – 69,1%, Sisice – 76,2%, Borza Strumiany 69,5%, Mierzeniec – 77,1% zaś najniższy w Ostaszewie Włuskach – 51,3%, Tąsewach – 51,8%, Ostaszewie Pańkach – 52,3%, Słończewie – 53,0%, Kęsach Wypychach - 56,3%, Begnie – 56,3%, Kozłowie – 42,8%, Przewodowie Nowym – 15,5%.

Gmina charakteryzuje się niskim udziałem sadów, których łączna powierzchnia ok. 32 ha stanowi zaledwie 0,3% ogólnej powierzchni. Do miejscowości o najniższej udziale sadów należą m.in. Grochy Imbrzyki, Żebry Falbogi, Borza Nowe.

Znacznie korzystniej przedstawia się sytuacja z użytkami zielonymi, które w 2003 roku zajmowały blisko 2000 ha (łąki 1167 ha, pastwiska 757 ha). Do obszarów, gdzie udział użytków zielonych przekracza 30% należą Tąsewy, Ostaszewo Pańki, Słończewo, Ostaszewo Włuski, Szyszki, Kęsy Wypychy i Begno. Najniższy udział użytków zielonych zaś w Wójtach Trojanach, Pękowie, Grochach Imbrzykach. W strukturze powierzchni lasy zajmują 9,0% ogólnej powierzchni czyli 937 ha. Kompleksy leśne zarządzane przez nadleśnictwo występują w części wschodniej i południowo-wschodniej gminy. Lasy będące w użytkowaniu rolników indywidualnych są obszarowo niewielkie i rozrzucone wyspowo po terenie gminy. Niski udział lesistości w strukturze powierzchni jest zjawiskiem niekorzystnym ze względu na znaczenie przyrodnicze, glebochronne i gospodarcze lasów. Konieczne jest zalesienie gruntów o słabych klasach bonitacyjnych tj. V i VI, nieużytków, enklaw

przylegających do większych obszarów leśnych oraz wprowadzenie pasów zadrzewień przydrożnych i śródpolnych.

Produkcja rolnicza:

W roku 2002 ogółem uprawy rolne (powierzchnia zasiewów) zajmowały 7185,89 ha i były skupione w 658 gospodarstwach. Dominującą rolę w strukturze upraw zajmują zboża podstawowe, których łączna powierzchnia 4310 ha stanowi 60% powierzchni zasiewów.

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych:

Wyszczególnienie	Ogółem	
	w ha	w odsetkach
Ogółem	4310,37	100,0
Pszenica	1505,98	34,9
Żyto	883,98	20,5
Jęczmień	517,87	12,0
Owies	226,70	5,3
Pszenżyto	1175,84	27,3

Powierzchnia zasiewów głównych ziemioplodów:

Wyszczególnienie	Ogółem	
	w ha	w odsetkach
Ogółem	7185,89	100,0
Zboża ogółem	5764,10	80,2
Strączkowe jadalne na ziarno	8,50	0,1
Ziemniaki	366,88	5,1
Przemysłowe	497,59	7,0
Pastewne	489,96	6,8
Pozostałe	58,86	0,8

W strukturze upraw przeważają rośliny o wysokim zapotrzebowaniu na składniki pokarmowe co świadczy o dobrych warunkach przyrodniczych do produkcji rolnej.

Hodowla zwierząt:

W hodowli zwierząt obserwuje się zmiany uzależnione zapotrzebowaniem rynku na mleko, mięso i inne surowce, a także kształtowaniem się cen zbytu. W ostatnich latach drastycznie spada obsada bydła. Jest to bardzo niekorzystna sytuacja w hodowli, gdyż odbudowa stada podstawowego wymaga znacznych nakładów finansowych i dłuższego okresu.

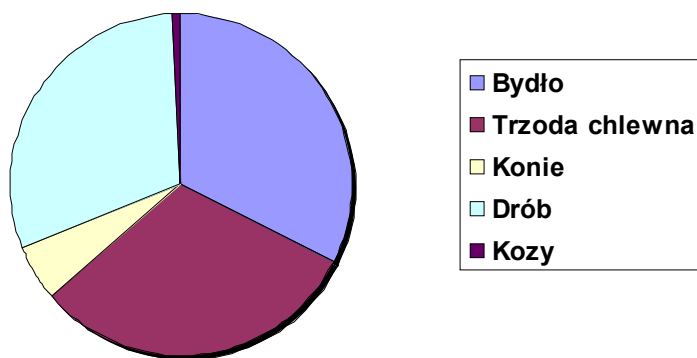
Zwierzęta gospodarskie:

Wyszczególnienie	Ogółem w szt.
Bydło	4934
Trzoda chlewna	15690

Owce	-
Kozy	70
Konie	144
Króliki	272
Pnie pszczele	218
Drób ogółem	20703
Obsada zwierząt gospodarskich w szt. dużych (SD) na 100ha użytków rolnych.	70

Hodowla drobiu i pozostałych zwierząt gospodarskich nie odgrywa większego znaczenia w gospodarce gminy. Służy głównie indywidualnym potrzebom rolników.

Gospodarstwa rolne utrzymujące zwierzęta gospodarskie według gatunków:

Struktura gospodarstw rolnych:

Grupy obszarowe użytków rolnych	Gospodarstwa w liczbach bezwzględnych	Powierzchnia	
		Ogólna w ha	w tym użytków rolnych
Ogółem	699	9884,52	9258,72
do 1 ha	54	28,39	21,05
1-5	127	408,85	375,31
5-10	176	1346,69	1271,29
10-15	150	1944,03	1835,04
15 ha i więcej	192	6156,56	5756,03

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego wynosi 14 ha i jest zdecydowanie wyższa od przeciętnej w kraju. Stwarza to możliwości rozwoju wysokotowarowego i efektywnego rolnictwa w przyszłości. Wciąż jednak gospodarstwa są zbyt małe i przeludnione w porównaniu z krajami rozwiniętymi Europy Zachodniej, ukryte bezrobocie w rolnictwie jest zbyt wysokie. W przyszłości należy stworzyć warunki dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości dla pełnego wykorzystania siły roboczej dotychczas zaangażowanej w małych, przydomowych i niskotowarowych gospodarstwach rolnych. Tylko działania mające na celu zwiększenie średniej powierzchni

gospodarstw rolnych wraz z ograniczaniem ukrytego bezrobocia na wsi mogą zwiększyć szanse skutecznego konkurowania na rynku Unii Europejskiej.

Do najważniejszych negatywnych zjawisk w sektorze rolniczym należą m.in.

- niska opłacalność produkcji rolnej wynikająca z niekorzystnej relacji cen skupu w stosunku do cen żywności
- nadwyżka podaży produktów rolnych nad popytem wynikające z załamania się eksportu, głównie na rynki wschodnie
- systematyczne zmniejszanie się w budżecie państwa nakładów na rolnictwo
- rosnąca pauperyzacja ludności wiejskiej spowodowana upadkiem lub likwidacją zakładów przemysłowych i usługowych.
- rosnąca konkurencja towarów unijnych na wspólnym rynku
- brak bazy przetwórczej i magazynowej, pozwalającej na zagospodarowanie produktów rolnych

Rolniczy charakter gminy wynika z wysokiego wskaźnika bonitacji gleby, sposobu uprawy i nawożenia, który stosowany jest na obszarze gminy. Gleby gminy charakteryzują się wysoką kulturą rolną, stanowią kompleksy przydatne zarówno do produkcji roślinnej jak i hodowli.

Gmina Gzy wykorzystuje w sposób optymalny uwarunkowania przyrodnicze i fizjologiczne dla prowadzenia wysokotowarowej gospodarki rolnej.

Ważnym czynnikiem wpływającym na towarowość gospodarstw jest również fakt, że zdecydowana większość ogółu użytków rolnych skupionych jest w sektorze prywatnym.

Pomimo zachodzących zmian nadal ok. 50 % ludności całej gminy stanowi ludność rolnicza. Większość osób zatrudnionych w rolnictwie legitymuje się wykształceniem rolniczym. Największą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym w niewielkim stopniu średnim i wyższym.

Liczba przedsiębiorców działających w gminie maleje od 1998 roku. Najwięcej podmiotów przypada na handel oraz naprawy – ok. 35%, działalność produkcyjną – ok. 13%, transport i łączność – 12% oraz budownictwo - ok.12%. Wśród form prawno – organizacyjnych najczęściej zarejestrowanych jednostek prowadzą osoby fizyczne – ok.78%. Pod względem liczby pracujących w gospodarce narodowej gminy najwięcej osób pracowało w ochronie zdrowia oraz edukacji (obsługa Domu Pomocy Społecznej w Ołdakach i Szkoły Życia w Tąsewach. Największym zakładem produkcyjnym na terenie gminy jest masarnia wraz ubojnią w Gotardach. Ważnym problemem zakładu jest brak oczyszczalni ścieków. Ścieki przemysłowe wywożone są poza teren gminy. Pozostałe podmioty to głównie zakłady rzemieślnicze, które prowadzą działalność usługową na lokalne potrzeby ludności.

Większość usług występuje pojedynczo, tylko usługi ślusarsko – spawalnicze świadczy 5 zakładów, mechaniki pojazdowej – 4. Kilka zakładów zajmuje się instalatorstwem elektrycznym, stolarstwem, pozyskiwaniem drewna. Najlichnieszą grupę stanowią usługi ogólnobudowlane oraz murarskie, których działalność nie ogranicza się wyłącznie do terenu gminy. W większości zakładów przeważa 1-2 osoby pracujące, najczęściej właściciel i członek rodziny. Niski udział miejsc pracy w jednostkach gospodarki narodowej stwarza konieczność poszukiwania pracy w innych miejscach kraju, głównie w Warszawie. Utrzymujące się na poziomie 227 osób bezrobocie jest o tyle niekorzystne, że 50% ogółu bezrobotnych pozostaje bez pracy więcej niż 12 miesięcy.

Gmina posiada korzystne warunki dla rozwoju drobnego i średniego przemysłu oraz rzemiosła. Do pilnych zadań wymagających kompleksowego rozwiązania należy zagospodarowanie i przetwórstwo płodów rolnych, co jednocześnie da możliwość stworzenia nowych miejsc pracy.

Bezrobotni według okresu poszukiwania pracy:

Wyszczególnienie	Ogółem	Według okresu poszukiwania pracy			
		Do 3 miesięcy włącznie	4-12	13 miesięcy i więcej	nieustalony
Ogółem	227	19	111	94	3
Mężczyźni	130	9	71	49	1
Kobiety	97	10	40	45	2

Ludność wg ekonomicznych grup wieku kształtowała się w 2002 roku na niżej wymienionym poziomie:

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Razem	4159	2125	2034
w wieku: przedprodukcyjnym(0-17 lat)	1069	539	530
Produkcyjnym (18-59/64 lata)	2298	1297	1001
- mobilnym (18-44 lata)	1516	831	685
- niemobilnym (45-59/64 lat)	782	466	316
Poprodukcyjnym (60-/65 lat i więcej)	792	289	503

Ok. 55 % ludności stanowi ludność w wieku produkcyjnym. Niepokojącym zjawiskiem jest nasilenie zjawisk recesyjnych w obszarach gospodarki popaństwowej, malejąca ilość podmiotów gospodarczych oraz brak przetwórstwa rolno-spożywczego.

Konieczne jest wzmocnienie otoczenia rolnictwa, reorientacja zawodowa ludności utrzymującej się z rolnictwa oraz stworzenie dogodnych warunków dla procesów

rozwojowych w sektorze prywatnym, głównie poprzez prowadzenie inwestycji infrastrukturalnych sprzyjających korzystnym warunkom inwestowania (dodatkowe miejsca pracy, wykorzystanie rolniczego potencjału). W celu wykorzystanie walorów turystycznych i przyrodniczych niezbędne są inwestycje mające na celu poprawę komunikacji gminnej (budowa parkingów, modernizacja ulic i dróg gminnych oraz inwestycje proekologiczne).

6. Sfera społeczna

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA TERENU

Gmina Gzy należy do mniejszych, pod względem liczby mieszkańców i powierzchni, gmin wiejskich województwa mazowieckiego. Sieć osadniczą gminy tworzą miejscowości o liczbie mieszkańców zawierającej się w przedziale od 30 do 351.

Sieć osadniczą gminy Gzy należy uznać za słabo skoncentrowaną. Gęstość zaludnienia wynosi zaledwie 40 osób/km². Przeciętnie na jedną wieś przypada 116 osób, a na sołectwo 120 osób.

Większość jednostek osadniczych (79%) stanowią jednostki małe i średnie w tym:

- do 25 mieszkań oraz 30-90 mieszkańców – 44%
- 26-50 mieszkań oraz 91-180 mieszkańców – 35%
- 40-56 mieszkań oraz 181-270 mieszkańców -15%
- 60-80 mieszkań oraz 271-360 mieszkańców -6%

Do najliczniejszej grupy małych jednostek osadniczych należą dawne wsie drobnoszlacheckie charakteryzujące się również rozproszoną zabudową mieszkaniową.

Przekrój statystyczny gminy Gzy przedstawia poniższa tabela:

Stan ludności	4 159
w tym mężczyźni	2 125
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1 069
Ludność w wieku produkcyjnym	2298

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 81 osób w wieku nieprodukcyjnym (64 mężczyzn i 103 kobiety).

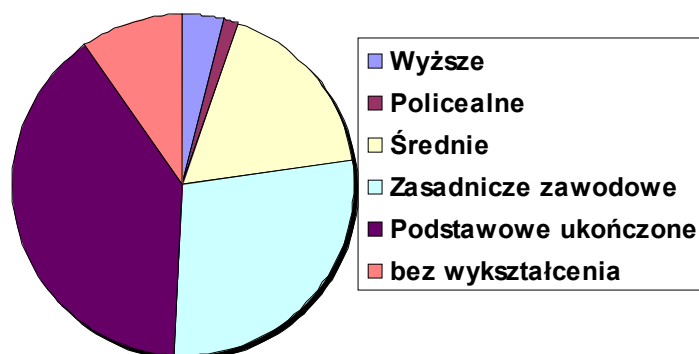
Strukturę osób w poszczególnych grupach wiekowych prezentuje poniższa tabela:

Wiek	0-2	3	4-5	6	7	8-12	13-15	16-17	18	19-65	Razem
Liczba	136	30	119	56	54	318	218	138	82	2329	4159

LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I GRUP WIEKU

Grupy wieku	Ogółem	Wykształcenie						Nieustalony poziom
		Wyższe	Policealne	Średnie	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	
Ogółem	3446	131	50	604	966	1361	334	-
13-19	525	-	-	32	54	388	51	-
20-29	589	59	13	202	257	38	20	-
30-39	474	36	14	135	229	47	13	-
40-49	570	14	11	142	274	106	23	-
50-59	396	13	9	50	100	207	17	-
60-64	184	3	1	12	22	129	17	-
Pow. 65	708	6	2	31	30	446	193	-
Mężczyźni	1774	42	7	285	593	657	190	-
Kobiety	1672	89	43	319	373	704	144	-

Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia:

IDENTYFIKACJA PROBLEMU

Na 2298 osób wieku produkcyjnego aż 65 % ludności posiada wykształcenie poniżej średniego i wymaga stworzenia i utrzymania istniejących stanowisk pracy. Jest to grupa najmniej mobilna, dla której należy pozyskać inwestorów strategicznych poprzez stworzenie korzystnych warunków inwestowania; tj. poprawę warunków infrastrukturalnych.

III. Realizacja zadań i projektów

W Planie Rozwoju Lokalnego do realizacji przyjęto projekty i zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze z uwzględnieniem:

- zmiany w strukturze gospodarczej obszaru
- zmiany w sposobie użytkowania terenu poprzez stworzenie warunków do powstawania zakładów produkcyjnych oraz rozwój drobnej przedsiębiorczości
- rozwój systemu komunikacji i infrastruktury drogowej
- poprawę stanu środowiska naturalnego

1. Planowane projekty i zadania inwestycyjne w okresie 2004-2006

Do realizacji z udziałem środków z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego**

Program Operacyjny: **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego**

PLANOWANE PROJEKTY I ZADANIA INWESTYCYJNE W OKRESIE 2004-2006

Priorytet 3 – Rozwój lokalny

Działanie 3.1. Obszary wiejskie

Lp	Nazwa planowanego działania - zadanie Typ projektu inwestycyjnego	Określenie kryteriów kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Etapy działania Harmonogram realizacji	Oczekiwane rezultaty	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu beneficjent końcowy	Nakłady do poniesienia w zł
MODERNIZACJA DRÓG GMINNYCH O ZNACZENIU LOKALNYM							
Dziedziny interwencji: 3. Infrastruktura podstawowa							
31 Infrastruktura transportowa							
312 Drogi							
1.	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Ołdaki, Gzy i Gzy Wisnowa		brak planu	2004		Gmina Gzy	Rok 2004 310.003,73 z tego: gmina - 108.532,70 SAPARD – 201.471,03

2.	Przebudowa drogi gminnej Skaszewo – Dziarno		brak planu	2004		Gmina Gzy	Rok 2004 200.000,00 z tego: gmina – 100.000,00 FOGR – 100.000,00
3.	Przebudowa drogi gminnej Słończewo - Dziarno		brak planu	2004 -2005		Gmina Gzy	1.005.397,00 rok 2004: 39.045,00 z tego: gmina – 5.857,00 EFRR – 29.284,00 budż. państ. – 3.904,00 zł rok 2005: 966.352,00 z tego: gmina – 144.953,00 EFRR – 724.764,00 budż. państ. - 22.625,00
4.	Modernizacja drogi gminnej (asfaltowanie) Osiek Górny – Mierzeniec – Grochy Imbrzyki		brak planu	2004 - 2005		Gmina Gzy	501.300,00 rok 2004: 9.300,00 z tego: gmina – 9.300,00 rok 2005: 492.000,00 z tego: gmina – 123.000,00 EFRR – 369.000,00
5.	Modernizacja drogi gminnej (asfaltowanie) Osiek Aleksandrowo – Mierzeniec – Stare Grochy		brak planu	2005 - 2006		Gmina Gzy	367.000,00 rok 2005: 11.000,00 z tego: gmina – 11.000,00 rok 2006: 356.000,00 z tego: gmina – 89.000,00 EFRR – 267.000,00

6.	Modernizacja drogi gminnej (asfaltowanie) Gotardy - Gotardy		brak planu	2005 - 2006		Gmina Gzy	244.000,00 rok 2005: 7.000,00 z tego: gmina – 7.000,00 rok 2006: z tego: 237.000,00 gmina - 137.000,00 FOGR – 100.000,00
7.	Modernizacja drogi gminnej (asfaltowanie) Kozłówka - Pękowo		brak planu	2006		Gmina Gzy	rok 2006: 427.700,00 z tego: gmina – 106.925,00 EFRR – 320.775,00

Lp	Nazwa planowanego działania - zadanie Typ projektu inwestycyjnego	Określenie kryteriów kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Etapy działania Harmonogram realizacji	Oczekiwane rezultaty	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu beneficjent końcowy	Nakłady do poniesienia w zł
<p>GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI</p> <p>Dziedziny interwencji: 3. Infrastruktura podstawowa</p> <p style="padding-left: 40px;">3.4 Infrastruktura środowiskowa</p> <p style="padding-left: 80px;">3.4.3 Utylizacja i zagospodarowanie odpadów komunalnych i przemysłowych</p>							

1.	Współdziałal w budowie ponadgminnego wysypiska śmieci w Płocochowie gm. Pułtusk (udział 6 gmin) proporcjonalnie do ilości mieszkańców		brak planu	2004 - 2005		Gmina Pułtusk Pokrzywnica Winnica Świercze Gzy Obryte	100.000,00 z tego: gmina – 35.000,00 WFOŚ (pożyczka) – 65.000,00
2.	Zamknięcie i rekultywacja wysypiska w miejscowości Grochy Serwatki		brak planu	2005 – 2006		Gmina Gzy	30.000,00 gmina
3.	Przystosowanie gospodarki odpadami do obowiązujących przepisów		brak planu	2006 -2015		Gmina Gzy	300.000,00 z tego: gmina – 75.000,00 EFRR – 225.000,00
4.	Budowa płyt gnojowych w gosp. rol. indyw. 80 szt.		brak planu	2004 - 2005		Gmina Gzy	Kosztorys w opracowaniu

Lp	Nazwa planowanego działania - zadanie Typ projektu inwestycyjnego	Określenie kryteriów kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Etapy działania Harmonogram realizacji	Oczekiwane rezultaty	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu beneficjent końcowy	Nakłady do poniesienia w zł
----	--	--	---	---	----------------------	---	-----------------------------

BUDOWA i modernizacja urządzeń zaopatrzenia w wodę 2004-2006

Dziedziny interwencji: 3. Infrastruktura podstawowa

3.4 Infrastruktura środowiskowa							
3.4.4 Woda pitna (gromadzenie, przechowywanie, uzdatnianie i dystrybucja)							
1.	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowościach: Borza Strumiany, Borza Nowe, Grochy Serwatki, Żebry Wiatraki, Tąsewy		brak planu	2004		Gmina Gzy	575.460,00 w tym: gmina - 225.460,00 WFOŚ (pożyczka) - 350.000,00
2.	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowościach: Mierzeniec, Grochy Imbrzyki, Grochy Stare, Wójtzy Trojany		brak planu	2004		Gmina Gzy	539.694,51 w tym: gmina – 139.091,93 ref. śr. SAPARD – 400.602,58
3.	Wykonanie dodatkowych przyłączy we wsiach gdzie zabrakło wody do 10 przyłączy		brak planu	2004		Gmina Gzy	70.000,00 gmina – 70.000,00

36. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I OCHRONY ZDROWIA							
1.	Budowa Sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej i Publicznym Gimnazjum w Gzach		Brak planu	2002 - 2004		Gmina Gzy	1.891.589,00 w tym w roku 2004: 1.500.000,00 gmina – 900.000,00 MENiS (dotacja) – 600.000,00

2.	Modernizacja budynku Urzędu Gminy w Gzach		Brak planu	2004 - 2005		Gmina Gzy	250.000,00 w tym: gmina - 62.500,00 EFRR – 187.500,00
----	---	--	------------	-------------	--	-----------	--

OKRES 2007 - 2013

Priorytet 3 – Rozwój lokalny

Działanie 3.1. Obszary wiejskie

Lp	Nazwa planowanego działania - zadanie Typ projektu inwestycyjnego	Określenie kryteriów kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Etapy działania Harmonogram realizacji	Oczekiwane rezultaty	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu beneficjent końcowy	Nakłady do poniesienia w zł
MODERNIZACJA DRÓG GMINNYCH O ZNACZENIU LOKALNYM							
Dziedziny interwencji: 3. Infrastruktura podstawowa							
3.1 Infrastruktura transportowa							
3.1.2 Drogi							
1.	Modernizacja drogi gminnej (asfaltowanie) Ostaszewo Wielkie – Szyszki 1,5 km		brak planu	2007		Gmina Gzy	300.000,00 w tym: gmina – 75.000,00 EFRR – 225.000,00
2.	Modernizacja drogi gminnej (asfaltowanie) Ostaszewo Pańki - Szyszki		brak planu	2007		Gmina Gzy	400.000,00 w tym: gmina – 100.000,00 EFRR – 300.000,00
3.	Modernizacja drogi gminnej (asfaltowanie) Przewodowo Nowe – Przewodowo Majorat 2 km		brak planu	2007		Gmina Gzy	360.000,00 w tym: gmina – 90.000,00 EFRR – 250.000,00

4.	Modernizacja drogi gminnej we wsi Porzowo 2 km		brak planu	2008		Gmina Gzy	360.000,00 w tym: gmina – 90.000,00 EFRR – 270.000,00
5.	Modernizacja drogi gminnej Przewodowo Majorat – Lipniki 2 km		brak planu	2008		Gmina Gzy	400.000,00 w tym: gmina – 100.000,00 EFRR – 300.000,00
6.	Modernizacja drogi gminnej Kozłówka – Porzowo 1,6 km		brak planu	2009		Gmina Gzy	300.000,00 w tym: gmina – 150.000,00 FOGR – 150.000,00
7.	Modernizacja drogi gminnej Stare Grochy – Wójty Trojany 1,8 km		brak planu	2010		Gmina Gzy	340.000,00 w tym: gmina – 85.000,00 EFRR – 255.000,00

Lp	Nazwa planowanego działania - zadanie Typ projektu inwestycyjnego	Określenie kryteriów kolejności realizacji	Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego	Etapy działania Harmonogram realizacji	Oczekiwane rezultaty	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu beneficjent końcowy	Nakłady do poniesienia W zł
----	--	--	---	---	----------------------	---	------------------------------------

BUDOWA URZĄDZEŃ DO ODPROWADZANIA I OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW

Dziedziny interwencji: 3. Infrastruktura podstawowa

31 Infrastruktura środowiskowa

345 Oczyszczanie ścieków

1.	Budowa oczyszczalni ścieków dla miejscowości: Przewodowo Majorat, Przewodowo Poduchowne, Przewodowo Parcele, Sisice, Kozłówka, Pękowo		brak planu	2008 - 2010		Gmina Gzy	1.400.000,00 w tym: gmina – 350.000,00 EFRR – 1.050.000,00
2.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków (200) oraz szczelnych osadników gnilnych (szamb) (50)		brak planu				

36. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I OCHRONY ZDROWIA

1.	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Przewodowie i Szkoły Podstawowej w Skaszewie		Brak planu	2008 – 2009		Gmina Gzy	600.000,00 w tym: gmina – 150.000,00 EFRR – 450.000,00
2.	Budowa sal sportowych w Szkole Podstawowej w Przewodowie i Szkole Podstawowej w Skaszewie		Brak planu	2011 - 2012		Gmina Gzy	1.200.000,00 w tym: gmina – 400.000,00 EFRR – 800.000,00

3.	Budowa nowej siedziby Urzędu Gminy Gzy		Brak planu	2013		Gmina Gzy	500.000,00 środki własne Gminy
----	--	--	------------	------	--	-----------	--

Określenie kryteriów kolejności projektów:

Kolejność realizacji projektów w poszczególnych latach została ustalona z uwzględnieniem możliwości spełnienia przez projekt n/w kryteriów:

kryteria formalne projektu

- możliwość złożenia kompletnego wniosku z kompletem załączników (spełnienie warunków formalnych)
- właściwa wartość projektu – całkowita wartość zadania poniżej 1 mln euro
- możliwość uzyskania dofinansowania z EFRR na realizację projektu

kryteria merytoryczne i techniczne projektu

- spójność projektu z celami działania określonymi w ZPORR
- trwałość projektu (sposób zarządzania projektem po jego wykonaniu przez okres 5 lat)
- wpływ projektu na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej obszaru objętego projektem oraz stworzenie warunków do wzrostu zatrudnienia
- wskaźniki osiągnięcia celów projektu
- możliwość realizacji w okresie 2004-2006 – wykonalność techniczna
- wskaźniki ekonomiczne i finansowe
- wpływ na politykę ochrony środowiska
- wpływ na politykę równych szans

oczekiwane rezultaty

- stworzenie warunków do rozwoju drobnej przedsiębiorczości w rejonie projektu
- polepszenie warunków komunikacji dla mieszkańców w obszarze projektów
- zmniejszenie kosztów utrzymania i eksploatacji po wykonaniu inwestycji
- poprawa stanu środowiska naturalnego

IV. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy

Działanie gminy Gzy ma na celu wzmocnienie otoczenia rolnictwa i stworzenia warunków do rozwoju przemysłu rolno-spożywczego i nowoczesnej produkcji rolnej.

Jako cel niezbędny do osiągnięcia tego jest stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości z wykorzystaniem kapitału lokalnego i zewnętrznego. Można to osiągnąć poprzez realizację inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na terenie wsi, uregulowanie gospodarki odpadami, stworzenie warunków do rozwoju turystyki i wypoczynku poprzez m.in. wykorzystanie kompleksów leśnych, ochrona zasobów przyrodniczych, poprawy stanu dróg i połączeń komunikacyjnych.

Powyższe zamierzenia i cele można osiągnąć poprzez :

- przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej miasta i obszarów wiejskich
- zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i inwestorów zewnętrznych
- aktywizację lokalnej społeczności
- rozwój społeczeństwa informacyjnego
- wzrost mobilności zawodowej mieszkańców wsi
- zwiększenie poziomu inwestycji lokalnych
- wyzwolenie lokalnego potencjału przedsiębiorczości i zaangażowanie mieszkańców jako szansa przezwyciężenia trudności ekonomicznych
- tworzenie warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej poprzez stworzenie mieszkańcom możliwości na podjęcie działań w celu rozgałęzienia i urozmaicenie produkcji, rozszerzenie jej na różnorakie odległe od siebie dziedziny po to aby straty poniesione w jednej móc zrekompensować zyskami osiągniętymi w innej branży
- wzrost kreatywności w zakresie poszukiwania pozarolniczych źródeł utrzymania
- tworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw
- realizowanie polityki równych szans – czyli uwzględnienie w procesie realizacji poszczególnych projektów interesu grup społecznych znajdujących się w trudniejszej sytuacji:
 - osób niepełnosprawnych (np. łamanie barier architektonicznych podczas inwestycji w zakresie modernizacji dróg),
 - kobiet (poprawa sytuacji kobiet na rynku pracy – np. poprzez rozwój agroturystyki na obszarach wiejskich, samozatrudnienie poprzez stworzenie bazy do rozwoju turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych terenu)
 - korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (aktywizacja grupy bezrobotnych przy pracach inwestycyjnych , tworzenie nowych miejsc pracy)

Działania powyższe związane są z koniecznością dokonania inwestycji. Część zadań inwestycyjnych może być realizowana z udziałem środków zewnętrznych m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w programach operacyjnych np. Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego i Sektorowych Programach Operacyjnych.

Celem realizacji Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w ramach Priorytetu 3 – Rozwój lokalny w Działaniu 3.1 – Obszary wiejskie jest wykorzystanie potencjału ekonomicznego, turystycznego, kulturowego, historycznego i przyrodniczego w celu zwiększenia atrakcyjności obszarów wiejskich dla inwestorów lokalnych i zewnętrznych.

W ramach Działania 3.1 – Obszary wiejskie do realizacji przewiduje się projekty inwestycyjne wynikające z PRL oraz Wieloletniego Planu Zamierzeń Inwestycyjnych na lata 2003-2006 stanowiącego integralną część uchwały budżetowej gminy Gzy .

W PRL ujęte zostały projekty i zadania planowane do realizacji w okresie 2004-2006 przewidziane do współfinansowania z udziałem środków EFRR oraz budżetu gminy oraz do realizacji w okresie 2007-2013.

W ramach Działania do realizacji przewiduje następujące typy projektów inwestycyjnych:

- **Budowa lub modernizacja dróg gminnych o znaczeniu lokalnym**
 - modernizacja ulic osiedlowych
 - modernizacja ulic przy terenach przemysłowych
 - modernizacja dróg gminnych w terenach wiejskich

- **Gospodarka odpadami**
 - uporządkowanie gospodarki odpadami stałymi poprzez zagospodarowanie odpadów na poziomie lokalnym i rekultywację istniejącego wysypiska

V. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego

Realizacja projektów z zakresu rozwoju infrastruktury technicznej będzie miała bezpośredni pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze, zmniejszy się ilość zanieczyszczeń odprowadzanych do wód ze źródeł komunalnych, zmniejszy się negatywne oddziaływanie odpadów na środowisko przyrodnicze, poprawią się warunki komunikacji drogowej, zwiększy się przejezdność ulic i dróg.

Zrealizowany projekt inwestycyjny będzie analizowany pod kątem osiągnięcia n/w wskaźników

- **wskaźnik produktu**

- długość zmodernizowanych ulic i dróg
- długość wybudowanej kanalizacji deszczowej
- zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków poprzez modernizację i rozbudowę
- długość wybudowanych kolektorów sanitarnych
- ilość przyłączy kanalizacyjnych
- liczba mieszkańców objęta zagospodarowaniem odpadów stałych – segregacją

- **wskaźnik rezultatu**

- stworzenie warunków do rozwoju drobnej przedsiębiorczości
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej w rejonie projektu
- podniesienie jakości dróg
- skrócenie czasu podróży
- zmniejszenie nakładów na bieżące remonty nawierzchni
- poprawa stanu środowiska poprzez ograniczenie emisji toksycznych składników spalin
- oszczędność w kosztach eksploatacji pojazdów
- poprawa stopnia integracji lokalnej sieci transportowej
- zwiększenie poziomu skanalizowania obszaru miasta i gminy
- zwiększenie liczby gospodarstw domowych podłączonych do kanalizacji sanitarnej
- możliwość podłączenia do kanalizacji zakładów produkcyjnych
- poprawa czystości wód powierzchniowych
- zmniejszenie kosztów jednostkowych oczyszczania ścieków
- zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska odpadami stałymi

- **wskaźnik oddziaływania**

- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego
- poprawa stanu środowiska naturalnego
- poprawa zdrowotności mieszkańców
- liczba utworzonych lub utrzymanych miejsc pracy

Monitorowanie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania będzie dokonywane raz w roku na etapie oceny PRL na podstawie danych:

- danych statystycznych uzyskanych z GUS i Powiatowego Urzędu Pracy,
- danych z Ewidencji Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Wójta Gminy Gzy
- innych dostępnych opracowań pozwalających na monitorowanie wskaźników rezultatu

VI. Budżet gminy oraz Plan finansowy na lata 2004-2006

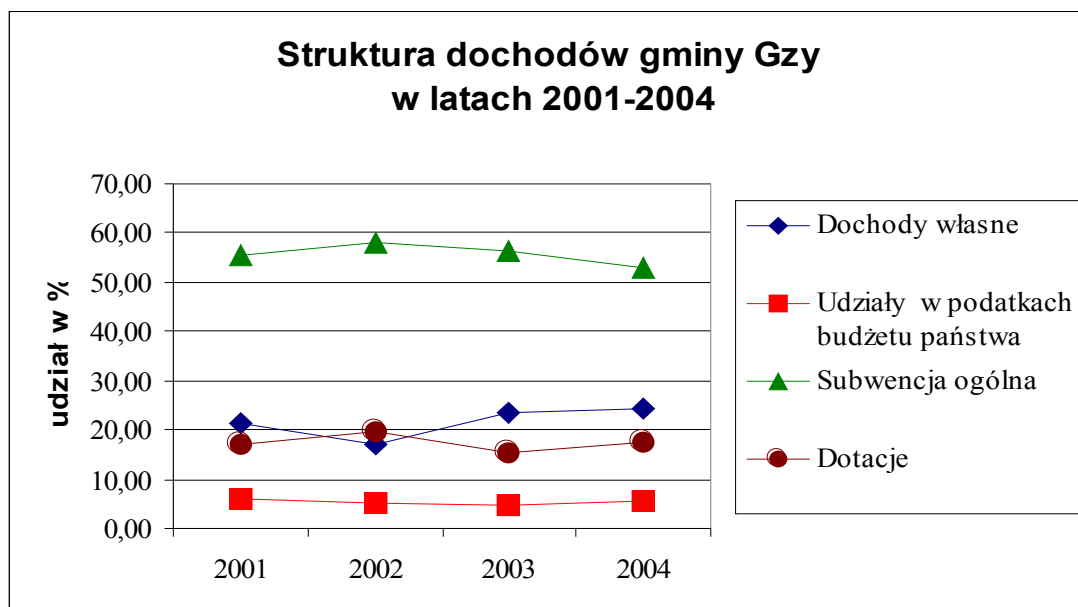
BUDŻET GMINY

Dochody budżetu gminy Gzy wzrosły w latach 2001–2004 z 5.290,9 tys. zł. do 7.163,8 tys. zł. Najwyższy poziom osiągają one w 2004r. W całym okresie zanotowano realny przyrost dochodów o 35,4%. W kolejnych latach zwraca uwagę stopniowy przyrost wpływów budżetowych. Zestawienie dochodów budżetu Gminy Gzy, z wyszczególnieniem ich głównych źródeł dla lat 2001-2004, przedstawiono w poniższej tabeli

Dochody budżetu gminy Gzy 2001-2004 w wartościach nominalnych

Wyszczególnienie	2001		2002		2003		2004		Dynamika 2004/2001 2001=100
	w zł	Udział w %	w zł	Udział w %	w zł	Udział w %	w zł	Udział w %	
Dochody własne	1 133 427	21,42	987 336	17,26	1 410 986	23,51	1 728 262	24,12	152,48
Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	307 394	5,81	286 576	5,01	285 143	4,75	394 677	5,51	128,39
Subwencja ogólna	2 945 879	55,68	3 324 130	58,12	3 370 880	56,17	3 792 512	52,94	128,74
Dotacje	904 209	17,09	1 121 410	19,61	934 332	15,57	1 248 373	17,43	138,06
RAZEM DOCHODY	5 290 909	100,00	5 719 452	100,00	6 001 341	100,00	7 163 824	100,0 0	135,40

Źródło: na podstawie danych UG Gzy

Źródło: opracowanie na podstawie danych UG Gzy

W strukturze wpływów dominowały subwencje, jednak w 2004r. ich udział w dochodach ogółem ulega pewnemu zmniejszeniu. Dochody własne, liczone bez podatków wspólnych z budżetem państwa, w latach 2003- 2004 r. stanowiły tylko ok. 23%-24% wpływów budżetowych (wzrost w stosunku do lat wcześniejszych). Tendencje tą należy ocenić pozytywnie, wysoki udział dochodów własnych sprzyja bowiem trafności prognozowania budżetu. Stabilny, jednak niski poziom, cechował wpływy z udziałów w podatkach wspólnych z budżetem państwa. W latach 2002-2004 dominującym źródłem dochodów były subwencje budżetu państwa, przy czym środki pozyskiwane z tytułu subwencji oświatowej były niewystarczające w stosunku do kosztów funkcjonowania szkół.

Wydatki budżetu Gminy Gzy wzrosły w badanym okresie z 5.374,8 tys. zł w 2001r. do 8.481,4 tys. zł w 2004r. Najwyższe wartości cechują 2004r. Szczegółowe zestawienie przedstawiono w poniższej tabeli:

Wydatki budżetu gminy Gzy w latach 1999-2004

Wyszczególnienie	2001		2002		2003		2004		Dynamika 2004/2001 2001=100
	w zł	Udział w %	w zł	Udział w %	w zł	Udział w %	w zł	Udział w %	
Wydatki ogółem	5 374 765	100,00	5 484 956	100,00	5 976 749	100,00	8 481 409	100,00	157,80
Wydatki bieżące	4 501 165	83,73	4 830 437	88,07	4 901 983	82,02	3 314 958	60,92	73,66
Wydatki inwestycyjne	874 600	16,27	654 519	11,93	1 074 766	17,98	3 314 958	39,08	379,03

Źródło: na podstawie danych UG Gzy

Analiza dynamiki zmian wydatków ogółem w latach 2001-2004 wykazuje ich wzrost o 57,8%. Następował on w sytuacji szybszego przyrostu wydatków inwestycyjnych (+279%) niż wydatków bieżących (-26%). Pozytywną tendencją jest racjonalizacja wydatków bieżących. Tempo przyrostu wydatków inwestycyjnych należy określić jako bardzo wysokie. Przy tak dużej progresji, w przyszłości konstruując montaż finansowy projektów inwestycyjnych należy dokładnie badać możliwość utrzymania płynności finansowej gminy w dłuższym okresie. Utrzymaniu tendencji rozwoju gminy będzie sprzyjać realizacja modelu strategicznego zarządzania. Stosowanymi instrumentami są tu strategia rozwoju, wieloletni plan inwestycyjny oraz wieloletni plan finansowy.

W 2004 r. w **strukturze wydatków budżetowych ogółem** planuje się następujące proporcje podziału środków:

- w całym badanym okresie największa część środków finansowych była kierowana na cele oświaty i wychowania (54,2% w 2004r). Środki te służyły realizacji zadań związanych ze szkolnictwem podstawowym i gimnazjalnym. Wydatkowane sumy były wyższe od wpływów z tytułu subwencji oświatowej;
- dział rolnictwo obejmuje 14,2 % ogółu wydatków, zgodnie z klasyfikacją budżetową ewidencjonowane są tu wydatki inwestycyjne związane z budową wodociągów i kanalizacji na terenach wiejskich; zadania inwestycyjne są tu prowadzone przez gminę konsekwentnie, zgodnie z realizowanym wieloletnim programem inwestycyjnym
- administracja publiczna stanowi w 2004r. 10,7% ogółu wydatków budżetu, co w gminach wiejskich jest udziałem niższym od średniej krajowej;
- opieka społeczna to 6,9% ogółu wydatków budżetowych 2004 r., w związku z procesem starzenia się populacji można zakładać wzrost tej grupy wydatków w przyszłości;
- na cele transportu i łączności planuje się wydatkować w 2004 r. 7,6% wydatków budżetu, są to wydatki kierowane głównie na remonty, modernizacje i budowę dróg gminnych;
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska - stanowiła w 2003 r. 1,7% wydatków ogółem, były to wydatki na zadania bieżące;

Wydatki w pozostałych działach miały mniejsze znaczenie (zestawienie w tabelach niżej).

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	493 177	135 884	674 076	1 201 128

Transport i łączność	361 521	497 245	65 847	641 453
Gospodarka mieszkaniowa	8 983	2 650	4 149	5 000
Działalność usługowa	33 356	0	6 595	65 000
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	7 262	9 914	12 614	10 644
Administracja publiczna	857 431	877 589	878 344	907 561
Bezpieczeństwo publiczne i ochr. Pp+ obrona narodowa	58 648	51 791	57 393	49 500
	2 508	2 829	3 219	
Oświata i wychowanie	325	074	719	4 581 601
Ochrona Zdrowia	30 665	31 726	34 913	39 000
Opieka społeczna	795 154	859 727	806 621	588 940
Edukacyjna opieka wychowawcza				
Gospodarka komunalna i ochr. środ.	114 408	107 605	133 761	147 952
Kultura i ochrona dziedzictwa nar.	52 000	55 000	55 180	59 800
Kultura fizyczna i sport	3 648	4 632	10 094	14 000
Wydatki razem	5 374 765	5 484 956	5 976 749	8 481 409

Źródło : na podstawie danych UG Gzy

Wynik finansowy budżetu gminy Gzy

W latach 2001-2004 politykę finansową gminy Gzy cechuje brak stabilności w wyniku finansowym. W latach 2001 oraz 2004 jest notowany ujemny wynik finansowy, w okresie 2002-2003 wystąpiła nadwyżka budżetowa. Deficyt budżetowy w 2004 r. osiągnął 18,4% dochodów ogółem. W takiej sytuacji w kolejnych latach wskazanym jest monitorowanie wyniku finansowego z punktu widzenia analizy płynności finansowej gminy. Szczegółowe dane zawiera poniższe zestawienie:

Zestawienie dochody - wydatki gminy Gzy w latach 2001-2004				
	2001	2002	2003	2004
Dochody	5 290 909	5 719 452	6 001 341	7 163 824
Wydatki	5 374 765	5 484 956	5 976 749	8 481 409
Wynik finansowy	-83 856	234 496	24 592	-1 317 585

Źródło: na podstawie danych UG Gzy

WIELOLETNI PROGRAM INWESTYCYJNY GMINY GZY (zgodnie z załącznikiem do nr 5 do uchwały budżetowej z dnia 3 czerwca 2004 r. nr XIV/84/2004

Wydatki na wieloletnie programy inwestycyjne w latach 2004 – 2006

Lp	Dział	Rozdział	Nazwa programu inwestycyjnego, jego cel i zadania	Jednostka organizacyjna realizująca program	Okres realizacji programu	Łączne nakłady	Poniesione nakłady	Wysokość wydatków w latach		
								2004	2005	2006
								Łączne nakłady		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	010	01010	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowościach Mierzeniec, Grochy Imbrzyki, Grochy Stare, Wójty Trojany.	Urząd Gminy Gzy	2002 – 2004	567.220,51	27.526,00	539.694,51 z tego: 1/ środki własne JST - 139.091,93 a) budżet wnioskodawcy - 139.091,93 2/ Fundusze Programu SAPARD - 400.602,58	-	-

2.	010	01010	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowościach: Borza Nowe, Borza Strumiany, Grochy Serwatki, Tąsewy, Żebry Wiatraki	Urząd Gminy Gzy	2003 – 2004	628.930,00	53.470,00	575.460,00 z tego: 1/ środki własne JST - 225.460,00 a) budżet wnioskodawcy - 225.460,00 2/ Pożyczka z Funduszu Ochrony Środowiska - 350.000,00	-	-
3.	600	60016	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Ołdaki, Gzy i Gzy Wisnowa	Urząd Gminy Gzy	2003 – 2004	321.793,73	11.790,00	310.003,73 z tego: 1/ środki własne JST – 108.532,70 a) budżet wnioskodawcy - 108.532,70 2/ Fundusze Programu SAPARD - 201.471,03	-	-

4.	600	60016	Przebudowa drogi gminnej Skaszewo – Dziarno	Urząd Gminy Gzy	2003 – 2004	207.420,00	7.420,00	200.000,00 z tego: 1/ środki własne JST – 100.000,00 a) Budżet wnioskodawcy -100.000,00 0 2/ Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych - 100.000,00	-	-
5.	600	60016	Przebudowa drogi gminnej Słończewo - Dziarno	Urząd Gminy Gzy	2004 – 2005	736.700,00	-	13.700,00	723.000,00	-
6.	600	60016	Modernizacja drogi gminnej (asfaltowanie) Osiek Górny – Mierzeniec – Grochy Imbrzyki	Urząd Gminy Gzy	2004 – 2005	501.300,00	-	9.300,00	492.000,00	-

7.	600	60016	Modernizacja drogi gminnej (asfaltowanie) Osiek Aleksandrowo – Mierzeniec – Stare Grochy	Urząd Gminy Gzy	2005 – 2006	367.000,00	-	-	11.000,00	356.000,00
8.	600	60016	Modernizacja drogi gminnej (asfaltowanie) Gotardy – Gotardy	Urząd Gminy Gzy	2005 – 2006	244.000,00	-	-	7.000,00	237.000,00
9.	600	60016	Modernizacja drogi gminnej (asfaltowanie) Kozłówka - Pękowo	Urząd Gminy Gzy	2006	427.700,00	-	-	-	427.700,00
10	750	75023	Modernizacja budynku Urzędu Gminy w Gzach	Urząd Gminy Gzy	2004 – 2005	250.000,00	-	80.000,00 z tego: 1/ środki własne JST - 80.000,00 a) budżet wnioskodawcy	170.000,00 z tego: 1/ środki własne JST - 170.000,00 a) budżet wnioskodawcy 170.000,00	-

11	801	80110	Budowa sali gimnastycznej z łącznikiem przy Publicznej Szkole Podstawowej i Publicznym Gimnazjum w Gzach	Urząd Gminy Gzy	2002 – 2004	1.891.589,00	391.589,00	1.500.000,00 1/ środki własne budżetu JST - 900.000,00 w tym: a) kredyt 900.000,00 2/ środki z MENiS 600.000,00	-	-
OGÓŁEM						6.143.653,24	491.795,00	3.228.158,24	1.403.000,00	1.020.700,00

PROGNOZOWANE PRZEPŁYWY FINANSOWE

Opis scenariusza finansowanie inwestycji dla lat 2004-2006 (na podstawie opracowanej prognozy budżetu gminy Gzy – patrz tabela poniżej)

Przedstawiony scenariusz finansowania zadań inwestycyjnych wykazuje zdolność Gminy do sfinansowania zadań inwestycyjnych zgodnie z ich proponowanym zakresem rzeczowym. Wartość wydatków inwestycyjnych w okresie prognozowanym przyjmuje się na poziomie, który pozwala uzyskać dodatni skumulowany stan gotówki na koniec każdego roku.

Scenariusz bazuje na wykorzystaniu własnych źródeł finansowych (budżet gminy) oraz źródeł zewnętrznych, w formie kredytu, zaciąganego dla sfinansowania zobowiązań z tytułu realizacji zadań współfinansowanych w ramach ZPORR. Alternatywnie możliwym jest zaciągnięcie innego rodzaju kredytu/pożyczki, w ramach posiadanej zdolności kredytowej.

W prognozie począwszy od 2005 r. założono zaciągnięcie kredytu przeznaczonego na cele inwestycje. Jego wysokość w latach 2005-2008 wyniesie łącznie do 3,6 mln zł. W wyniku tak prowadzonej polityki budżet gminy zyska możliwość finansowania inwestycji w okresie 2005-2006 w kwocie ok. 2,5 mln zł rocznie. Realizacja tego Scenariusza zwiększa potencjał inwestycyjny gminy, wzrasta także możliwość absorpcji środków Unii Europejskiej. Realizując ten wariant gmina zachowuje płynność finansową.

W kolejnych latach gmina może zaciągnąć dług w innych wartościach, jednak zawsze w wysokości pozwalającej zachować płynność finansową w całym analizowanym okresie. Przedstawiony scenariusz zakłada zrównoważenie budżetu, a tym samym zachowanie płynności finansowej w całym analizowanym okresie.

PROGNOZOWANE PRZEPIŁYWY FINANSOWE DLA LAT 2004-2013 – własne środki budżetowe + kredyt/pożyczka

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DOCHODY OGÓŁEM	7 163 824	6 775 604	7 107 187	7 457 511	7 827 648	8 234 922	8 666 256	9 123 086	9 606 934	10 119 416
Dochody własne	2 122 939	1 582 270	1 646 691	1 714 281	1 785 202	1 861 764	1 942 253	2 026 881	2 115 870	2 209 455
1. Podstawowe dochody podatkowe	1 221 527	1 278 542	1 338 363	1 401 136	1 467 013	1 538 141	1 612 931	1 691 580	1 774 298	1 861 304
4. Wpływy z majątku i sprzedaży	26 515	27 689	28 916	30 197	31 534	32 964	34 458	36 020	37 653	39 360
5. Dochody z działalności finansowej	15 300	16 174	17 100	18 079	19 115	20 260	21 476	22 765	24 132	25 583
6. Pozostałe podatki i opłaty	210 650	210 887	211 134	211 392	211 661	211 948	212 248	212 562	212 889	213 231
7. Pozostałe dochody własne	648 947	48 978	51 178	53 477	55 879	58 450	61 141	63 955	66 899	69 978
Subwencje i dotacje	5 040 885	5 193 333	5 460 496	5 743 231	6 042 446	6 373 158	6 724 002	7 096 204	7 491 064	7 909 961
Subwencje ogółem	3 792 512	4 013 568	4 247 509	4 495 086	4 757 093	5 046 681	5 353 898	5 679 816	6 025 575	6 392 382
Dotacje ogółem	1 248 373	1 179 765	1 212 987	1 248 145	1 285 353	1 326 477	1 370 105	1 416 388	1 465 489	1 517 579
WYDATKI BIEŻĄCE:	5 077 251	5 236 998	5 456 880	5 686 722	5 927 004	6 182 101	6 449 148	6 728 748	7 021 534	7 328 176
WYDATKI NA OBSŁUGĘ ZADŁUŻENIA	89 200	75 000	142 800	204 600	197 400	151 200	111 000	81 000	51 000	18 000
ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE BRUTTO	1 997 373	1 463 605	1 507 507	1 566 189	1 703 244	1 901 621	2 106 107	2 313 338	2 534 401	2 773 241
FINANSOWANIE MBBR										
Przychody z zaciągania długu	1 250 000	1 400 000	1 400 000	550 000	0	0	0	0	0	0
Przychody z prywatyzacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spłata zadłużenia	50 000	270 000	370 000	670 000	770 000	670 000	500 000	500 000	550 000	300 000
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE NETTO	3 197 373	2 593 605	2 537 507	1 446 189	933 244	1 231 621	1 606 107	1 813 338	1 984 401	2 473 241
INWESTYCJE I INNE WYDATKI MAJĄTKOWE	3 314 958	2 500 000	2 500 000	1 450 000	1 000 000	1 200 000	1 600 000	1 800 000	2 000 000	2 350 000
Roczne przepływy gotówki netto	-117 585	93 605	37 507	-3 811	-66 756	31 621	6 107	13 338	-15 599	123 241
Wolne środki na koniec roku	9 016	102 621	140 128	136 317	69 561	101 182	107 289	120 627	105 028	123 241

VII. System wdrażania

Jednostką bezpośrednio odpowiadającą za monitorowanie i wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego jest Komisja Rolnictwa i Budżetu Rady Gminy.

PRL będzie wdrażany przez Wójta Gminy Gzy.

System wdrażania PRL obejmuje:

- komunikację społeczną w zakresie przyjmowania nowych zadań organizacyjnych i inwestycyjnych
- przygotowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej dla inwestycji ujętych w planie
- składanie wniosków aplikacyjnych o przyznanie dofinansowania ze środków EFRR
- realizacja inwestycji zgodnie z określonymi wymogami
- po zakończeniu inwestycji monitorowanie i raportowanie wydatków i efektów rzeczowych projektu
- przedkładanie Komisjom Rady Gminy raportów i informacji z przebiegu realizacji zadań umieszczonych w PRL

VIII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

Monitorowanie jest to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. *Monitoring* dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania pomocy.

Monitoring prowadzony będzie w zakresie rzeczowym i finansowym.

Monitoring rzeczowy obejmował będzie skwantyfikowane dane obrazujące postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwienie oceny jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w PRL i będzie prowadzony w trzech kategoriach:

- wskaźniki produktu
- wskaźniki rezultatu
- wskaźniki oddziaływania

Monitoring finansowy obejmował będzie dane finansowe realizacji projektów, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków w oparciu

o raporty okresowe obrazujące wysokość wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych.

1. System monitorowania planu rozwoju lokalnego

Jednostką bezpośrednio odpowiadającą za monitorowanie i wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Gzy jest Komisja Rolnictwa i Budżetu Rady Gminy. W pracach związanych z monitorowaniem i oceną Planu Rozwoju Lokalnego mogą brać udział również niezależni eksperci oraz przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Wojewódzkiego.

Przedmiotem oceny i monitorowania przez Komisję Rolnictwa i Budżetu winna być zgodność PRL z Programami Operacyjnymi i zapisami w dokumencie podstawowym strategii.

Jednostka monitorująca ma również prawo wnosić wnioski do Wójta dotyczące podziału zadań na poszczególne jednostki organizacyjne i osoby fizyczne.

Plan Rozwoju Lokalnego może być uzupełniany o kolejne zadania, które wynikają bezpośrednio ze zmian w Programach Operacyjnych dokonywanych na wniosek Komisji Rolnictwa i Budżetu oraz zespołu zadaniowego ds. rozwoju lokalnego.

2. Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego

Komisje Rady Gminy opiniują merytorycznie poszczególne zadania Komisja Rolnictwa i Budżetu przedkładać będzie raporty z przebiegu realizacji zadań umieszczonych w PRL, co pół roku na ręce Przewodniczącego Rady Gminy. Ocena realizacji zadań wynikających w Planu Rozwoju Lokalnego dokonywana będzie na sesji absolutoryjnej każdego roku.

3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem otwartym i winien być uzupełniany poprzez wpis nowych zadań organizacyjnych i inwestycyjnych raz w roku kalendarzowym w okresie projektowania budżetu.

Wszelkie postulaty i wnioski przedsięwzięć inwestycyjnych do PRL przyjmuje pełnomocnik ds. rozwoju lokalnego, pełniący funkcję koordynatora zespołu zadaniowego przygotowującego plan rozwoju lokalnego.

Postulaty do PRL oraz wnioski składać mogą także radni, stowarzyszenia i nieformalne grupy mieszkańców, organizacje powiązane z budżetem Gminy, w tym również spółki prawa handlowego.

4. Public Relations planu.

O terminie i trybie rozpoczęcia przyjmowania wniosków i postulatów od mieszkańców, organizacji powiązanych z budżetem Gminy oraz spółek prawa handlowego i kryteriach kwalifikacji zadań do PRL, informuje media pełnomocnik ds. rozwoju lokalnego.

Monitorowanie przez Komisję Rolnictwa i Budżetu będzie spójne z zasadami monitorowania i raportowania przez jednostkę wdrażającą zadanie.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Gzy
Cezary Wojciechowski